

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTÉSÉIG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A letört város

Debrecen, július 18.

Néhány napig itt tartózkodott nálunk, Debrecenben egy igen neves fővárosi pénzüember, aki a vidéket is jól ismeri. Amikor a vonathoz kikisértük, ezt mondta bucsuzkodás közben:

— Azt mondhatom Önöknek Uraim, hogy ennél az önök városánál letörtebb várost nem láttam.

Egy pillanatra megdöbbenünk: igaz ez? És ha igaz, így meglátszik rajtunk? Azután szomorúan kellett megvallanunk be felé, hogy igaz, s hogy nagyon meglátszik. A csöndes éjszakában hazafelé bandukolva a néma, szinte kihalt utcák hallgatása is ezt a letöröttséget juttatta eszünkbe. Két óra volt, a gázlámpákat is oltogatták, mintha ezt a kis fényt is sajnálnák, vagy mintha szándékosan növelni akarnák a sötétséget, hogy az annál jobban eltakarja ennek a bukott, letört városnak lélektelen ürességét.

És a vaksötétben, a csöndes város utcáit járva, lassan elgondolkoztunk a letöröttség felett. Igaz: le vagyunk törve. Annál nagyobb elkedvetlenedést, annál több elkeseredett, panaszkodó egzisztenciát, mint Debrecenben, alig lehet másutt találni, olyan letargikus fásultság talán sehol sincsen, mint nálunk. Miért hát? A krízis itt nagyobb volt? Bennünket jobban sújtott a közgazdasági balsors? Mi többet veszítettünk, mint mások? Aligha. Akkor hát miért, miért?

Eszünkbe jutott a négy év előtti mult. Egy szédületes ivben nekilendült élet volt

itt. Soha nem tapasztalt mozgalom a közgazdaság terén, amely után minden nekilendült, gyors tempóban való rohanás következett, amelyhez szokva nem voltunk. A parabola ívében merészen repült minden s amikor e merész iv beleütközött a gazdasági válság első nehézségeibe megkezdte minden az iv másik szarván a visszafelé rohanást, a sülyedést. Az első tempó magával ragadta magát a közt is, a municipiumot, a várost is. Az erőszakosan gyors lendületben az ő nehéz sulya a sebességét a fizika törvényei szerint még csak növelte s hozzájárult ahhoz, hogy egy örületes hajsza előre: még örületesebbé váljék. A város maga sem gazdálkodott okosabban, mint akármelyik pénznélküli és földnélküli János. Momentán szükségletekre csak úgy veszegette föl a függőkölcsönöket, mintha gavallér-váltókat írta alá s megteremtette a telekspekulációt a maga legutálatosabb formájában. A függőkölcsönös politikával odáig jutott, hogy függőkölcsöneinek összege meghaladja amortizációs kölcsöneinek összegét. Ez pedig mit jelent? Azt, hogy a város a maga gazdálkodásában mellőzte a megfontolt higgadtságot, a maga nagy erkölcsi komolyságának érvényesítését. Mert a szükségletek nem momentán merültek föl, egy-egy szükségletet évekkel előre jelez a közhangulat és évekkel előre kell megéreznie egy providenciális kormányzatnak. Ha pedig e szükségletek jelentkezését érezték, látták és tudták, akkor annak kielégítéséről, fedezetéről is jó előre gondoskodni kellett. A függőkölcsönök fölvétele pedig nem előre gondosko-

das, mert hisz az a rendes fedezet mellőzésevel éppen a pillanatnyi kisegítés eszköze és pedig létesítmények, beruházások teljesítésére a legigazságtalanabb eszköze, mert míg a rendes amortizációs kölcsön amortizációját 50—60 évig kell fizetni, tehát nem egy-két esztendő pótdóójából fedezik a polgárok, hanem terheit viselik azok is, akik majd később élvezik a beruházás előnyeit, addig a függőkölcsön, a mely legfőleg két éves szokott lenni minden horribilis kamatterhével azokat nyomja, akik ma élnek, küzdenek, szenvednek.

Természetes, hogy amikor a gazdasági krízis körmére koppintott minden ilyen gazdálkodásnak, a város is megérezte a parabola visszamenő ivére jutását, visszahúzódott mindentől s fölkapta a jelszót:

— Nincs pénz semmire. A miniszter sem enged több függőkölcsönt.

A város kiáltása aztán átfutott Debrecen egész életén s a város maga vitte köztudatba, hogy nincs segítség, maga a százmilliomos város sem tud segíteni magán, nem tud fizetni, nincs pénz a kasszájában, egyszóval, hogy le vagyunk törve. Ahogyan a város a maga sulyával növelte az emelkedő lendület sebességét, ugy most megint óriási erkölcsi és vagyoni sulyával növeli a kétségbeesést, a magaelhagyás rettenetes, bágyasztó, megölő állapotát. A város kiabál legjobban, nem csoda, hogy magunk is elhisszük: máris tönkre mentünk. Pedig nem igaz. Ezer és tizezer dekek, reális gondolkodású polgár és ugyanilyen vállalat van Debrecenben, akiket szintén sújtott a gazdasági csapás, de ahogy

Diszkréció.

Irta: Molnár Ferenc.

(Személyek: Az asszony, előkelő, gazdag, szép nő. Abból a fajtából, melyből a katoná-operettekben a trikós dragonyosokat válogatják. A régi időkben úgy mondták volna: fejedelmi természetű nő. De mióta a fejedelmek nem olyanok — az ember odamegy hasonlatokért, ahol talál. A férfi kerrektől öltözött, férfikora délutánján levő ember. A mellényére manzsettágombok vannak varrva. A legmagasabb fokú elegancia.)

Az asszony: A tüzes vasat is elszedné?

A férfi: El én.

Az asszony: A spanyol csizmát, a homlokszorítót, meg a vizpróbát is?

A férfi: Mindent. Én még ama régimódi férfiak közül való vagyok, akik a hóhér kezében sem vallották ki a szeretőjük nevét.

Az asszony: És mivel bizonyítja ezt?

A férfi: Egy esettel.

Az asszony: Halljuk.

A férfi: Lemondtam a hivatalomról és mentem előlről kezdeni egy egészen új pályát egy asszony miatt. Ha egyetlenegy szócskát szóltam volna, minden rendben lett volna. Ez én vagyok.

Az asszony: Ez szép.

(Nézi.)

A férfi: Az már nem diszkréció, amit

én csinálok. Mert a „diszkréció” rossz szó. — Nagyon csodálom, hogy a klasszikus szóban ilyen hibát lehet fölfedezni. A diszkréció egy pozitívum. És az indiszkréció negatívum. Mintha az, aki diszkrét, csinálna, cselekednék valamit, az pedig, aki indiszkrét, valamit nem csinálna. Ez nem finom szó. Ez azok közé a szavak közé tartozik, amelyek nincsenek a fenekükig megérezve. Mert aki már titkol, az nem diszkrét ember. Aki csinálja azt, hogy titkol valamit, az már számba se jöhet ezen a téren. Az az igazi, akin nem látszik meg az, hogy elhallgat valamit. Lássá, a magyar nyelv már gavallérosabb ebben a tekintetben. Érti a finom különbséget, ami a „hallgat” és „elhallgat” szavak között van? Aki hallgat, az teljesíti kötelességét. Most veszem észre, hogy a hallgatás is cselekvés. Tudja, mi van ebben? Ebben benne van a férfi-titkolódzás leplezése. Igazán hallgatni nem tud senki. Ha ez lehetséges volna, akkor a nyelv tagadó jellegű szóval fejezné ki ezt a gondolatot.

Az asszony: Tehát nem lehetséges?

A férfi (zavarban): Elvben.

Az asszony: És a gyakorlatban?

A férfi: Próbálja meg. Én e nemből olyat fogok produkálni, amire nincs példa visszamenőleg, egészen Anthes Györgyig, aki a Toscában inkább halálra kinoztatja magát, mintsem hogy valljon. És a hóhér csipetői alatt ordít, de hallgat.

Az asszony: És...

(Kérdezni akar valamit.)

A férfi: Ne is folytassa. Tudom, hogy mit akar kérdezni. Mikor az ember egy asszonyt végleg meggyőzött valamiről, akkor az asszony még azt kérdezi: „és... ha ez vagy az történik, akkor is ugy lesz?” Igenis ugy lesz, akármilyen történik.

Az asszony: Tökéletesnek tartja ön magát diszkréció dolgában?

A férfi: Igen.

Az asszony: Álmában se beszél?

A férfi: Nem.

Az asszony: Nem iszik?

A férfi: Nem.

Az asszony: Nincs valami bizalmas gyermekkori barátja?

A férfi: Nincs.

Az asszony: Soha életében még nem érezte annak a szükségességét, hogy valakinek kiöntse a szívét?

A férfi: Soha.

Az asszony: Midás királyról hallott?

A férfi: Valaki egyszer elkezdett róla beszélni, de én akkor kimentem a szobából. Ez az ur rám nézve nem létezik.

(Szünet.)

Az asszony: Akkor.

A férfi: Akkor?

(Ujabb szünet.)

Az asszony: Akkor ön nem kell nekem... (A férfi elképped. Az asszony didalmanasan néz rá. A férfi érzi, hogy e pillanatban kiszaladt

sztikus
ösarok

folytán

íték K 3:60

„ 6—

„ 7—

„ 5:20

egáns, mo-

olcsó árak

ONOVITZ

SAN

UTCA 49.

adás

esvári ország-
mmal kapcsol-
torral hajtott
Margit“ vá-
fizetés mellett

dó. ■■

utra

uj

özde:

R. T.

an-utca 30.

vétek volt ezeket az irreális nekilendülés örült sodrába ragadni, annyira vétek ezeket a letargikus hangulat növelésével a végső letörtség tudatának elkedvetlenedésébe kényszeríteni.

A miniszterelnök és az előadó az illeték-vitáról

Tisza István gróf a bélyegvitáról.

Tisza István gróf miniszterelnök cikket írt az „Igazmondó” legutóbbi számába a parlament vitáról:

— A képviselőház fölvette újból tárgyalásainak a szarajevói gyalázatos merénylet által félbeszakított fonalát. Itt volna az ideje, hogy befejezzük a közigazgatási reformra vonatkozó cikksorozatunkat. Mielőtt azonban e tárgyra visszatérnénk, vessünk egy pillantást a jelenleg tárgyalás alatt álló javaslatra. Az ellenzék egy újabb páfordulással meglepetést szerzett az országnak és hosszú vitát rendezett annál a törvényjavaslatnál, amely a pörök alkalmával fölmerülő bélyeg- és illetékköltséget szabályozza.

Hogy alig felesztendővel ez előtt szent fogadalmat tettek, miszerint csak olyankor jönnek be a Házba, ha az alkotmányt valamely nagy veszedelem fenyegeti, hogy ezért kivonták magukat a legfontosabb javaslatok megvitatásának kötelessége alól, hogy még az újonclétszámemelési kérdésben sem vettek részt a tárgyalásban, most pedig hétszámra fejtegetik nekünk a bélyeg ára megszabásának rejtelmét, — ezzel ők nem sokat törődnek; amiben talán igazuk is van, mert hiszen az lepné meg legjobban az országot, ha egyszer valamiben következetesek maradnának.

Persze, tulajdonképpen céljuk a világrt sem az, hogy alapos vita révén megjavítsák ezt a javaslatot. Tisztelet a kivételeknek. Elhangzott egy-két komolyabb be-

a lába alól a föld és hamarjában nem tudja, milyen alapra helyezkedjék. Neki is az a fíksz-pont hiányzik, amelyből kiforgathatná sarkaiból a világot. Tehát bambán néz.)

Az asszony: Mert én csak türelmesen hallgattam, édes barátom, mikor itt adta a bankot. De most, hogy ebben az irányban már angasztalta magát, bátran kijelenthetem, hogy ez nem az én zsánerem.

A férfi: Hát...

Az asszony: Hogy hát mi a zsánerem? Megmondom. Semmiesetre sem egy diszkrét férfi. Maguk, a maguk nyers fejűkkel finom különbségeket próbálnak tenni. Milyen siralmas volt, amit a „diszkrétció” szóról mondott! A nyelv nagyobb pszichológus, mint maguk. Mert igenis, úgy szép a diszkrétció, ha csinálják. Ha leri a férfi arcáról, hogy most titkol valamit. Hiszen ez a szép, ez az élvezetes a diszkrétcióban! Ülünk a társaságban. Ön zavart. Feszeng a helyén. Ideges. Az emberek összesugnak: „nini, X-nek valami baja van. Alighanem női ügy.” Találgatnak, kérdeztetik. És én a szoba tulsó sarkában ülök és élvezem azt, hogy maga hallgat. Gyönyörködöm a zavarában. Büszke vagyok arra, hogy hallgatásával az én érdekemben cselekszik.

A férfi: Ah...

Az asszony: Kezd eszmélni, kis filológus? Más példa. Ön egyszerre csak kezd jobban öltözni, gyakrabban borotválkozni, mint eddig. Az utcán sietve jár. A klubban hirtelen ugrik fel a kártya mellől és idegesen szól: „Pardon, de el kell mennem.” Mindenkinék feltűnik ez. „Természetes — mondják, — hogy asszony van a dologban.” Mindenki érzi,

széd is ebben a vitában, amelyek valóban hasznos eszméket vetettek föl és meg is kapták már Teleszky pénzügyminiszter válaszában a méltó feleletet. A szónokok nagy része főleg a mentől hosszabb beszédre törekszik, nyilvánvalóvá téve ezzel is az ellenzéknek voltaképpen szándékát, tudniillik azt, hogy mentől később jusson a képviselőház a közigazgatási reform tárgyalásához. Tudják nagyon jól, hogy ezt a reformot majdnem az egész ország kívánja. Tudják jól, hogy nagyon alul fognak maradni az érvek harcában, a maguk szempontjából okosan teszik tehát, ha igyekeznek mentől későbbre tolni ezt a döntő küzdelmet s más egyéb kérdések körül való hosszú vitákkal huzni-halasztani a dolgot és fásasztani a többséget.

Azután elmondja Tisza, hogy kicsoda gondolat vitte rá a kormányt a bélyeg- és illetékjavaslat megalkotására. Cikkét így végzi:

Mi lesz tehát ennek a törvényjavaslatnak, ha majdan törvényerőre emelkedik, az eredménye? Meghagyja a perlekedő közönséget az eljárás gyorsításával és az ügyvédi költségek leszállításával járó nagy előnyök birtokában. A bélyegkötelezettséget pedig akként rendezzi, hogy körülbelül annyit fizet a közönség az államnak a perek elintézése fejében, mint amennyit eddig fizetett. De — s ezt jegyezzük meg jól — ezt a költséget nem az eddigi rendszer szerint hárítja gazdagabb és szegényebb polgártásaink vállaira. Eddig a legtöbb vonatkozásban egyforma volt a stempli a per értékére való tekintet nélkül. Az új törvény pedig különbséget tesz a perek között az érték nagysága szerint. Jelentékenyen fölemeli a nagy pereknél alkalmazásba kerülő bélyeget, míg a kis pereknél fölragasztandó bélyeg változatlan marad, vagy alig emelkedik. A szegény ember tehát, miután rövidebbek lesznek a perek, bélyeg fejében is kevesebbet fog fizetni, mint eddig, s a költségnak ez a része is a nagyobb értékű perekre, tehát a pereskedő közönség vagyonszerőbb rétegeire hárul át.

Az előadó az illetékvitáról.

Az illetékvitáról és az ellenzék harcáról

mindenki kíváncsi. És én repesek az örömtől, mert senki sem tudja, hogy ez én miattam van. Így benne vagyok a maga cselekvéseiben s azokon keresztül érdeklém az embereket, rejtélyes valaki vagyok, egy kéz, amely a kulissza mögött tartja a drót végét, amely fölrántja magát a kártyaasztal mellől. Érti!

A férfi: Kezdem érteni.

Az asszony: A hóhér, az jó példa volt. Szerettem volna annak a helyében lenni, aki miatt Cavaradossit kinozták. Igaz, hogy az férfi volt, de mégis szerettem volna a helyében lenni. Nem élvezet az, hogy valakit kinoznak miattunk és az nem szól. De mielőtt kinozták, valamicske mégis kiszivárgott, mert hiszen, ha semmi sem szivárgott volna ki, nem kinozták volna. A diszkrétció, az igazi, a zamatos, az élvezhető diszkrétció nem egyéb, mint kacérkodás a némasággal. A félig kimondott szó veszedelme, keverve azzal a biztonsági érzéssel, amit a másik felének az elhallgatása okoz. Az egészen elhallgatott dolgok sóltalanok, izetlenek. A semmi sohase mulatságos.

A férfi: De...

Az asszony: Ez a „de” nem egyéb, mint az az „és”, amit az imént a szememre vetett. Azt akarja mondani: „de a semmi biztosabb!” Édes uram, ha én a teljes biztonságot akarom, egyszerűen csak békén kellene maradnom. Szóba sem állnom férfival. Az élet gyönyöre: a csatából sebezetlenül jönni haza. — Nem pedig el se menni a csatába. Én féltem a bőrömet, de csak akkor élveztem az épségemet, ha veszélyben forgott. Az egész élet nem egyéb, mint ez. A természet tudta, hogy mit

Hantos Elemér, a javaslat előadója a következőképpen nyilatkozott:

— Az illetékvita az általános vita során azt a benyomást keltette, hogy direkt a közigazgatási reform elhúzása az egyedüli célja. Holló Lajos, a vita legutolsó szónoka bevallotta, hogy ezt a közbeeső javaslatot az ellenzék arra használja föl, hogy a közigazgatási javaslat nyélbeütését minél jobban elodázza. A részletes vita során azonban az ellenzék, igen helyesen, taktikát változtatott és nem a vita elhúzásában, hanem a törvényjavaslat szakszerű bírálatára helyezte a fősúlyt. Ennek az állapotnak tulajdonítható, hogy a többség is egészen más szemmel nézi most a vitát és a többség soraiból is már több képviselő szólalt fel a részletes vitában, holott előbb ettől eltértek. Az ellenzék több tagja elismerésre méltó munkát végzett. A többség elismerése abban nyilvánult, hogy a pénzügyminiszter és igazságügyminiszter többszöri módosítást fogadott el. Ez a többség és kisebbség viszonyának is előnyére válik.

A 4.000.000 kölcsön első részlete

Mégis csak szükség lesz a rendes kölcsön fölvételére

Debrecen város közéletében a legutóbbi időkben olyan szükségletek merültek föl, amelyeknek kielégítése szinte elkerülhetetlen. És mégis amikor a szükségletek kielégítése szóba került, mindannyiszor ijedten tiltakozott ellene a tanács, hogy szükséglet ide, szükséglet oda, nincs pénz, semmit sem lehet tenni. Közben a belügyminiszter is utját vágta egy rendeletével annak, hogy a város a szokott függőkölcsönös eljárással teremtsen magának pénzforrást.

Nemrég sikerült mégis a Pesti Hazai Első Takarékpénztárnál fölvett négy millió koronás függőkölcsönt jóváhagyatni. Azonban a belügyminiszter ezzel a függőkölcsönök sorozatát lezárta.

csinál. A halál gondolatával járunk és minden perc azért élet és az élet azért jó, mert még mindig nem haltunk meg. Na már most, ki az ördög fogja magát a halál ellen úgy bebiztosítani, hogy meg se születik?

A férfi: Kezdem belátni, hogy nem volt igazam.

Az asszony: Ha nem érdekne maga, nem mondtam volna el mindezeket. De... érdekel.

(Lesüti a szemét.)

A férfi: Hiszen... ön, aki ésszel nézi a dolgokat, talán már konstátálta is, hogy én lehetetlen ígéreteket tettem. — Hiszen, magam mondtam, hogy tökéletes diszkrétció lehetetlenség.

Az asszony: Mondta.

A férfi: Az ember nincs mindjárt tisztában azzal, hogy magasabb rendű asszony-nyal áll szemben. — Hát tökéletesnek hazudja magát.

Az asszony: Ezt már szeretem.

A férfi: Mindnyájan fél emberek vagyunk. És most, hogy belevág az ön programjába, bevallhatom, hogy azt a hivatalmat is azért vesztettem el, mert a férj gyanút fogott.

Az asszony (felragyogó szemmel): No, lássa! Boldog asszony, aki érezhette az ura izzó féltékenységét anélkül, hogy veszedelmeben forgott volna!

A férfi: És amikor a tökéletes diszkrétcióról beszélt, úgy éreztem, hogy a lelkembe lát és engem ir le.

Az asszony: Igazán?

A férfi: Igazán. És kinyitotta a szememet.

Zacherlin

csakis üvegekben,

ahol hirdetések kifüggesztve

Ez szükség fölvett. retébe. inkább esetleg ügynök nincsen nem ak nancial azzal a tovább fölvev csont a föl a ta hogy ny

Am olyan f amelye nek. T ros-szá szerepe amelye ott van

De egy eg zó ügy lehet s kell. E amelye ségek fölte me zésvel nyosan és a k alig les ségeirő

Tu heliugn bank r kölcsör Amenn kölcsör kell ny s abból bi köte

E fö tenie k tingent

Az Midás l letagad

Az negyed álmába van-e b király? rendben nál azo

Az kréció ugrott. nek. Va uriassze hitte, h szerelet édesem

A utja. M bukott. Niúansz gény er lek. Ug gával? na, hog na am kellett amelye

(Fölény egyet a a szinda

Kéz

Ez ok miatt azután a tanács minden szükségletét igyekszik beleszorítani a most fölvetett négymillió koronás függőkölcsön keretébe. Vagy ha ezt már nem tehetik, akkor inkább eltolják az egész ügy elintézését, ami esetleg egyenesen kárára van magának az ügynek. Ugyanis a rohanó életben megállás nincsen s azzal a megokolással, hogy most nem akarnak — akár célszerűségi, vagy pénzügyi okoskodásból — semmit csinálni, azzal a szükségletet nem szüntetjük meg, az tovább is fennáll s kielégítésre vár. A most fölvetett és jóváhagyott 4.000.000 koronás kölcsönt a szükséghez képest részletekben veszi föl a tanács. Az első részletet hétfőn veszi föl, hogy megkezdje a szükséges fizetéseket.

Amde a négymillió legnagyobb része olyan fizetések teljesítésére van preliminálva, amelyeknek követelői már pörrel fenyegetőznek. Természetesen elsősorban azok az iparos-számlák is a kifizetendő tartozások közt szerepelnek, vagy kell, hogy szerepeljenek, amelyek már hónapok óta, sőt talán év óta ott vannak a városnál.

De ezeken kívül még előreláthatóan van egy egész sereg olyan nagyobb kiadást okozó ügy, amelynek elintézése elől kitérni nem lehet s amelyeknek fedezéséről gondoskodni kell. Értjük ez alatt az ügyek alatt azokat, amelyeket a közgyűlés megszavazott s a költségek fedezetéül a fölveendő nagykölcsönt jelölte meg annak világos és kifejezett megjelölésével, hogy a nagykölcsönt ez évben bizonyosan fölveszik. Amint azonban ez a hazai és a külföldi pénzpiac helyzetéből látszik, alig lesz lehetséges és így a munkálatok költségeiről másként kell gondoskodni.

Tudvalevő, hogy a pénzügyminiszter és a belügyminiszter közös akciójára három nagy bank nyolcvan milliárd korona amortizációs kölcsönt bocsátott a városok rendelkezésére. Amennyiben tehát a város látja, hogy a nagykölcsön fölvetelének terve nem sikerül, hozzá kell nyulnia a kevésbé előnyös kölcsönhöz s abból fölvennie annyit, amennyi legközelebbi kötelezettségeinek biztosítására szükséges.

E fölött a kérdés fölött pedig mielőbb döntenie kell a városnak, mert egyrészt a kontingentált összeget esetleg a többi városok

lejegyzik, másrészt mert a bekövetkező eseményeknek ne szabad készületlenül találnia a várost. A függőkölcsönök igazságtalan, terhes és drága igénybevétele helyett a kérdésnek ilyen megoldása már csak azért sem valami nagy csapás, mert hiszen egy tényleg bekövetkező nagykölcsön fölvetel kedvezőbb föltételei mellett ezt a súlyosabb amortizációs kölcsönt konvertálni lehet.

A merénylő miniszterné az esküdtszék előtt

Hétfőn kezdődik Caillauxné bünpörének főtárgyalása

Páris, július 18. Hétfőn kezdik tárgyalni Caillaux volt pénzügyminiszter nejeinek bünpörét, amely ismét lázba hozta a francia főváros lakosságát. Albanel tanácselnök, aki az esküdtszéki tárgyalást Caillauxné ügyében vezetni fogja, arra a meggyőződésre jutott, hogy a főtárgyalásról a női hallgatóságot nem kell kizárni. Ezért úgy határozott, hogy három-négy hölgy a tárgyaló teremben jelen lehet, anélkül, hogy a közönség őket látna.

Caillauxné asszony állapota most kevésbé megnyugtató, mint az előző hetekben. Nagyon ideges és álmatlanságban szenved.

Calmette hívei úgy gondolják, hogy még a főtárgyalás megkezdése előtt komoly összeütközések lesznek. Ezt arra alapítják, hogy a Caillaux-pártiak, akiktől megkérdezték, hogy az esküdtszéki tárgyalás július első vagy második felében legyen, az utóbbi mellett döntöttek. Ezt azért tették, mert július hó első felében funkcionáló esküdtszék politikai pártállása nem egyezett Caillauxéval.

Néhány nap előtt bejelentették már, hogy röpirat fog megjelenni „Calmette hadjárata Caillaux ellen” címmel és ma a röpirat tényleg megérkezett a Caillauxné pörében szereplő esküdtekhez. A röpirat, amelyet valószínűleg Caillaux barátai közül irt valaki, első ízben közöl Calmette újságírói magatartásáról olyan dolgokat, amelyek alkalmasak arra, hogy a legkinosabb világitásba helyezték. — Közölve van a röpiratban például Castellani márkának egy levele, amely piszkozat újságírói ügyekkel vádolja meg Calmette-et. Kivonatok vannak a röpiratban francia újságcikkekkel, amelyek megírták, hogy a Figaro az első lapjától az utolsóig csupa megfizetett cikket közöl. Calmette kezdő újságíró korában, apró pénzbeli ajándékokat fogadott el a panamapörrel kapcsolatban és később szerkesztői tevékenysége során a párisi nagykövetségek és különböző vállalatok szolgálatába állította a lapját. Különösen érdekes az a fejezet, amely Calmette-nek a marokkói afférban tanúsított magatartásáról szól. Kifejezetten helyeselte akkor a Kongó-tárgyalásokat és dicsérte Caillaux hazafias bátorságát és csak akkor fordított köpönyeget, amikor aktuálissá vált a jövendő adó ügye. Ettől kezdve Calmette nem ismert kiméletet Caillaux pénzügyminiszterrel szemben.

A röpirat elismeri, hogy Caillaux összeköttetésben állott egyes pénzintézetekkel, de bebizonyítja, hogy Caillaux soha tisztátalan cselekményre nem ragadtatta magát.

Nagyon súlyos a röpirat nyilatkozata az intrinzevelek közzététele ügyében. A Figaro igazgatója néhány nappal a merénylet előtt így nyilatkozott a szerkesztőség munkatársai előtt:

— Most nem riadhatunk vissza semmiféle még olyan kínos lépéstől sem. Mindent meg kell tennünk, még ha rosszalni fogják is eljárásunkat.

A röpirat végül azt mondja, hogy Caillauxné, aki legszentebb érzelmeiben súlyosan megsértettek, jogosult önvédelemből követte el a gyilkosságot.

Nincs kizárva, hogy a röpirat tartalmának egy része a bírói tárgyaláson szóba kerül, bár teljes határozottsággal azt állítják, hogy Labori, Caillauxné védője, abszolúte tartózkodni fog attól, hogy bírálja Calmette tevékenységét.

Az ördögös szálló

Rejtélyes történet

Párisból jelentik: A Bódeni-tó mellett nyaraló M. Testevert párisi bankárral történt meg a napokban az alább következő ördögös eset:

Testevert már nyolc napja lakott a tóparton épült szállóban s a kilencedik nap reggelén, amikor szállóbéli szobája ablakát feltárta, hogy gyönyörködjék a Bódeni-tó panorámájában, az álmélkodástól majdnem hanyattvágódott. A tó vizéből még egy hullámfodort sem látott, sőt az ég kékjét is csak egy tenyérynnyi darabon engedte látni a szeméi előtt felbukkanó hegylanc. Monsieur Testevert szaporán kezdte tapogatni a halántékait és az első gondolata, amely zavart álmélkodásából bátorítalanul kialakult, ilyenformán kíváncsított ki belőle:

— Megbolondultam?

Még egyszer szemügyre vette az ablakból kinálkozó panorámát, hiába, a Bódeni-tónak, amelynek vízükrében nyolc napon át gyönyörködött, se hirt, se hamva, helyette az alpesek koronái integettek felé.

Testevert ur ragaszkodott ahhoz a gyöngy reményhez, hogy hátha mégse zavarodtak meg az érzékei. Hátha eltévesztettem a szoba-számot — vélte megtalálni az ördögös eset magyarázatát — és a másik szárnyon, amely a hegyekre nyílik, botorkált be egyik szobába. Egy körültekintés azonban meggyőzte a párisi bankárt a szomorú valóságról, hogy bizony ő a rendes lakosztályában van. Sebáttan felöltözött és rohant le a szállodatulajdonoshoz. A jovialis férfit a foyer-ben találta meg izgatottan ágáló vendégek gyűrűjében. Minden oldalról ez a kérdés röpkegett a hotelier felé:

— De hát az ég szerelmére, mi történt itt? Varázslat alatt áll ez a szálló.

— Uraim és hölgyeim, nyugalom! — mosolygott a szállodás. — Nincsen itt semmi ördögösség. Egyszerűen forgó talpazaton nyugszik a szálló. Minden héten megfordítatom az épületet, hogy vendégeim a panoráma másik felében gyönyörködhessenek.

A vendégsereg megnyugodva és nagy érdeklődéssel vette tudomásul a tulajdonos felvilágosítását és többek ajkáról elhangzott a meleg elismerés:

— Zseniális ötlet!

Ez a zseniális ötlet azonban pokoli felfordulásnak lett az okozója. A forgató gépet kezelő mechanikus egy napon, amikor fordítania kellett egyet a szállón, alaposan fel talált önteni a garatra. A gépezetet csak megindította, de azután szesztől fűtött agyával elfeledte megállítani. Hat órán keresztül fokozódó sebességgel forgott a szálló. A vendégek félajultan heverték szobáikban és a pokoli ringli-spiel hat óra hosszáig ringatta őket. Még szerencse, hogy a hatodik óra leteltével a mechanikus, kialudva a szeszokozta mámorát, észhez és a gépezet működését elállító gépezet-höz kapott.

A szálló vendégei közül így is többen két napig nyomták az ágyat a különös eset alatt végigszenvedett izgalmak miatt.

NESTLÉ FÉLE
régbevált GYERMEKLISZT

Próbadozokat, valamint oryosi röpiratot a gyermeknevelésről díjtalanul küld a HENRI NESTLÉ cég, WIEN, I. Biberstrasse 32. P.

Kézimunkák és hozzávaló anyagok KRAUSZ GYULA KÉZIMUNKAÜZLETÉBEN KOSSUTH-U. 3.

A monarchia demarsa

Bilinski a királynál.

Ischl, július 18. Bilinski lovag közös pénzügyminiszter ma reggel kilenc órakor külön kihallgatáson jelent meg Ischlben a király előtt. A közös pénzügyminiszterek a szarajevói merénylet óta ismételt volt alkalma jelentést tenni az uralkodónak a helyzetről és egyik ilyen kihallgatása alkalmával azt az utasítást kapta öfelségétől, hogy javaslatokat terjesszen az uralkodó elé Bosznia viszonyainak rendezéséről. Bilinski közös pénzügyminiszter ezeket a javaslatokat a közös miniszteri értekezleten is előterjesztette. Udvari körökben azt várják, hogy Bilinski szóbeli előterjesztést is tesz az uralkodónak a Boszniára vonatkozó javaslatairól és hogy a döntés a legközelebbi napok egyikén megtörténik és a tervezett rendszabályok csakhamar életbe lépnek Boszniában. Egyébként azt hiszik, hogy bizonyos kérdéseket még meg fognak beszélni a Bilinski és a két kormány, valamint Bilinski és a bosnyák pártok képviselői között tartandó tanácskozásokon.

Giessl báró Bécsben.

Belgrad, július 18. Giessl báró követ a legközelebbi napokban rövid tartózkodásra ideérkezik, hogy Berchtold gróf külügyminiszternek a legutóbbi eseményekről jelentést tegyen és a további intézkedéseket átvegye.

Demarche a jövő héten.

Bécs, július 18. Beavatott helyen tudni vélik, hogy a demarche a jövő héten megtörténik. Követünk fellépése határozott lesz, de mindent el fog követni a békés megoldás érdekében. Csak teljesen tagadó válasz után következhethetnek az ultimátum.

Oroszország „feltételei“.

Bécs, július 18. Az itteni diplomáciai körökben Oroszország véleményét a szerb kérdésben a következőkben ismertetik: Oroszország reméli, hogy Ausztria és Magyarország nem fog Szerbia elé semmiféle olyan követeléssel lépni, amely akármilyen oldalról is fenyegetné Szerbia önállóságát. Ha Ausztria és Magyarország követelése mérsékeltek lesznek, Oroszország a béke érdekében kétségtelenül mindent meg fog tenni a követelések támogatására.

Ujabb bombák Szarajevóba.

Szarajevó, július 18. Három szerb diák e hónap 15-én délelőtt megjelent Abinun szarajevói spanyol fényképésznél és megkérte, hogy kölcsönözzön fényképező gépet két napra. A diákok kijelentették, hogy ők nem Szarajevóban akarnak felvételeket csinálni, csak két napra kell a gép és postán visszaküldik. A fényképész nem volt hajlandó ebbe bele menni s ekkor két diák azt mondta, hogy fotográfálja le őket a kertben. A fotográfus kivitte masináját az udvarba s látta az ablakon át, hogy a fényképező teremben maradt diák valamit a kanapé alá dug. Abinun rosszat sejtett, inasát rögtön elküldte a rendőrségre s amikor a három diák távozni akart, a rendőrség letartóztatta őket. A rendőrség huzta elő a csomagot a divány alól. Két töltött bomba, fél kiló puskapor volt egy szerb újságba becsomagolva.

Szarajevó, július 18. E hónap 16-án reggel negyednyolc órakor a latin-híd alatt felrobbant egy bomba, amely a hidat megrongálta. A bombavető nem akarta, hogy a bomba felrobbanjon, csak az volt a célja, hogy a bombát vízbe dobva, attól megszabaduljon. — A bomba véletlenül a hidoszlophoz ütődött és

nagy robbanás történt. A bomba tulajdonosát letartóztatták, a rendőrség azonnal lezárta a hid felé vezető összes utcákat.

Szarajevó, július 18. A rendőrség megtudta, hogy a Csarsia negyedben egy szerb ház félreeső helyén bombát rejtettek el. — A rendőrség e helyen felszedeti a kanálist, hogy a bombát megtalálja.

Szeptemberben főtárgyalás.

Szarajevó, július 18. A vizsgálatot a hatóságok a legszélesebb körben folytatják, de annak a részleteiről semmi sem kerülhet nyilvánosságra. Az itteni lapok már több mint egy hete nem irnak a merénylet ügyében folyó nyomozásról. A vizsgálatot természetesen egész Boszniára kiterjesztették, hogy a szerbek közt folyó izgatást és agitációt egészen elfojthassák. Ez a vizsgálat még hosszú ideig el fog tartani, de a tulajdonképpeni merénylet nyomozása már tíz nap múlva befejeződik és az akták a törvényszék elé kerülnek. Azt hiszik, hogy szeptember közepé táján megtarthatják a törvényszéki főtárgyalást is, a mely előreláthatólag egy-két hetet igénybe fog venni.

Felsőfolyamodvány egy kihágási ítélet ellen

Egy debreceni iparos a királyhoz

Bizonyára élénk emlékezetében van még a közönségnek a két évvel ezelőtti történet debreceni mozi-katasztrófa, amelynek két munkás esett áldozatul. A hatóságok széleskörű vizsgálatot indítottak s ezt kiterjesztették az akkor épült egyik mozgóra is. A városi mérnöki hivatal kiküldöttei ennél a mozinál is találtak többrendbeli szabálytalanságot, amiről jelentést tettek a tanácsnak.

A városi tanács végzésben utasította a mozgó építőit, hogy további intézkedésig az építkezést szüntessék be s csak akkor folytathatják, ha a kifogásolt hibákat helyrehozzák. Mielőtt azonban ez megtörtént volna, Ligeti János építőmester tovább végeztette a gerendázási munkálatot. Ekkor történt, hogy a mozi páholyainak betonból készült nedves párkánya tizennyolc méter hosszúságban beszakadt.

A rendőrség szigorú eljárást indított Ligeti János ellen, mert a városi tanács rendeletét megszegte s ezáltal balesetet is idézett elő. A kihágási tárgyaláson az építőmestert a rendőrség tizenöt napi elzárásra és kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte. Ligeti az ítéletet megfélebbezte a tanácshoz, amely a büntetést jóváhagyta.

Ligeti tovább felebbezett a belügyminiszterhez; a miniszter elutasította a felebbezést s így az ítélet jogerőre emelkedett.

A napokban érkezett vissza a belügyminiszteriumból az úgy s a rendőrség Ligeti előtt kihirdette az ítéletet. Az építőmester az elzárás elengedése, vagy pénzbüntetéssé való átváltoztatása végett ma ügyvédje útján felsőfolyamodványt adott be a rendőrséghez, hogy kérvényét az ügy összes irataival terjesszék fel a kabinetirodához. A felsőfolyamodványban azt kéri Ligeti, hogy ő olyan munkát végeztetett, amelyből baj nem származott s a párkány bedőlése az építés hibájából történt, tehát öfelsége engedje el az elzárást, vagy pedig a felső atyai jóindulattal a fogházbüntetésnek pénzbüntetéssé való átváltoztatását rendelje el.

A rendőrség a közeli napokban terjeszti föl a kabinetirodához az építőmester felsőfolyamodványát.

Ön még itt van ?

*

Igazán furcsa! Aki most kimegy az utcára és ismerősökkel találkozik, azt minden bizonyára ezzel a kérdéssel ostromolják meg: „Ön még itt van?” Sétáinknak a városban legfélelmetesebb, mert elkerülhetetlen veszélye most a — jó barát!

A jó barát, midőn az utcán távolról megpillant, feléd iramodik, rád rohan, megállit, elébe áll, úgy, hogy nem menekülhetsz és felvont szemöldökkel, rancos homlokkal, kerekre nyitott szemekkel és a méltatlankodó csodálkozás hangján kérdi:

— Ön még itt van?

Ha ijedelmedben véletlenül azt az okos feleletet adod, hogy „nem”, akkor a jó barát meghökken, meg-rázkódik, balsejtelmű tekintettel fürkészi arcodat, kitudandó, hogy nem bolondultál-e meg? Aztán a sajnálkozás kifejezésére vonván össze arcizmaid, újra kérdi:

— Mit csinál ön még itthon, szegény barátom?

— Hát ön, nem kevésbé szegény barátom? Ön mit csinál?

Erre a jó barát megilletődik, kissé magába száll; erre nem gondolt; észébe sem jutott, hogy ő is itt van! Minthogy azonban magának mindent meg tud bocsátani, hozzá is szokott az önmaga kimentéséhez. Csakhamar föltalálja magát:

— No, igen. De hiszen tudja, hogy én rabszolga vagyok. Nekem dolgom van! Az ügyvédi irodám. Nem szabadulhatok a teendőimtől. (Vagy pedig: Nem hagyhatom itt betegemet, — ha orvos. Nem zárhatom be üzletemet, — ha kereskedő.) De ön? Miért?

— Nem gondolja ön, hogy nekem is lehet valami teendőm a világon?

— Persze, persze. De hát...

Itt aztán megállnak a jó barátok gondolatai, megállnak szavai. Csak feje nem áll meg. Azt folyton rázza; jobbról-balra és balról-jobbra. Egészen meg van lepve. Hogy másnak is van dolga! Ki gondolta volna? De meglegedve azért nincs. És siet tovább, amíg ismét megpillant egy jó barátot; azt újra meg-rohanja és tőle a félrémület hangján újra kérdi:

— Ön még itt van?

Egyáltalán furcsa a mi társalgásunk tavasz elejétől ős végéig. Teljes nyolc hónapig minden beszélgetés körül forog, hogy ki hová megy nyaralni? Már hideg március elején, mikor a szeplős arcú asszonyok még havat aszalnak szépségük fölfrissítésére és az első ibolyák kéklenek a virágárus-leányok kosaraiban, azzal faggatják az emberek egymást, hogy „Hová mennek önök az idén?” És jaj annak, aki e kérdésre nem tud mindjárt feleletet adni, aki nem tudja határozottan kimondani, hogy Tátrafűredre, vagy Ischlbe, vagy Abbáziába. Tépik, tapossák, üldözik, amíg nem végre legalább biztos kilátásba helyezi önmagának a leghíresebb nyaralóhelyek egyikét. „Nem tudom még”: a gyámoltalanság jele; „nem határozotunk”: vétkes gondatlanságra mutat. A tisztességes embernek már februárban kell tudnia, hogy hol fog elbujni a nyár heve elől. Ha eziránt nincs tisztában, akkor „micsoda ember?”

Legboldogabb még az, akinek egy jó májbetegsége. Azt mindenki így szólítja: „Hol nyaral ön az idén? Persze, Karlsbadban... Az ön mája... mhm.” A szegény flótás szeretné ugyan egy negyed órára elfelejteni a máját. Nem lehet. A minden szellemi, minden társalgó képesség híján lévő jó barátok emlékezetébe hozzák. Mert ők szeretnek beszélgetni; és nem tudnak másról, mint a nyaralásról. De az ilyen ember legalább nem kénytelen felelni. A kérdő maga kitalálja a Karlsbadot és aztán abbahagyja a fürkészt.

Most pedig előkerül a sztereotíp: „Ön még itt van?” Ami, vagy valamely mentegetődéssel, vagy mint főntebb mutattuk, kötekedéssel végződik. De se baj! a „társalgás” megvolt.

Szeptemberben aztán változik a formula. Szeptembertől késő októberig minden embert azzal szólítanak, hogy „hol voltak önök az idén?” Ez aztán már kritikus.

Ezzel a kérdéssel szemben már színt kell vallani. Nincs menekvés. Tavaszkor, mikor a nyaralás fanatikusai még csak a tervezettség zsenge korát élik, lehet habozni, bizonytalankodni, mérlegelni, válogatni. Az ember akkor még ötl-hatol, amint kedve tartja és a kérdező engedi. De őszkor már minden közbe-

Fióküzlet: Arany János-utca 15. sz.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női bluzokat legszebben tisztít
FEUERSTEIN MOSÓINTÉZETE PIACZ-UTCZA 63. SZÁM.

Telefon: Fióküzlet 732. Főtüzlet 11-57.

csülésre igényt tartó embernek befejezett tényekkel kell előállnia: számolnia kell eltöltött napjairól; semmi kitérés többé meg nem engedhető. Mikor azt kérdik, hogy „hol volt ön?“, nem lehet azzal felelni, hogy „nem tudom még!“ Az őszi hónapokra tehát minden komoly férfinak és tekintetre vágyó asszonynak el kell készülnie egy elmúlt nyaralással. Különben a csodálkozás, a sajnálat, a szánakozás tárgyává lesz; ami pedig nem kellemes. Összel minden ember fegyverkezék fel azzal, hogy valahonnan hazajött; mert más-kép nem fogják neki elhinni, hogy itthon van!

Iskolai értesítők

III.

A debreceni református tanítóképző-intézet.

A református tanítóképző-intézetnek az elmúlt iskolai évről szóló értesítőjét dr. Veress István, az intézet új igazgatója állította össze. Az értesítőt az új igazgatónak egy tudományos értékű értekezése nyitja meg, amelyet beiktatása alkalmával olvasott fe. „A népis-kola történelmi fejlődése“ a tanulmány címe s a magyar viszonyoknak a külföldiekkel való összehasonlítása által különösen eredeti megvilágításban adja a témáját. Böven ismerteti az értesítő az intézet elmúlt iskolai évének történetét, melynek legfontosabb eseménye a Nagy József igazgató lemondásával megüresedett állás betöltése volt. Az egyházkerület az állást dr. Veress Istvánnal töltötte be.

Az I. osztálynak 46, a II. osztálynak 36, a III. osztálynak 22, és a IV. osztálynak 43 növendéke volt. Összesen 151 tanuló iratkozott be, akik közül 143 tett vizsgát.

Az intézet kebelében a következő ifjúsági egyesületek működtek: Önképzőkör, melynek 127 tagja volt, a Csokonai-énekkar 68 taggal, a Vonós zenekar 93 taggal, a Segélyegyesület, a Tornakör 100 taggal.

A tanítóképesítő vizsgálatokon 44 tanítójelölt vett részt, akik közül a következők nyertek oklevelet: Bakóczy László, Balla Kálmán, Báthori Béla, Báthori Miklós, Bod Lajos, Botos Zoltán, Csujia László, Erdős Endre, Futó József, Gecse János, Kárpáti György, Kiss Zoltán tanítójelöltek, Kiss Sándor fegyverneki ideiglenes tanító, Kovács László bárándi segédlelkész, Ladányi Károly tanítójelölt, Lévai Géza, Milák Kálmán, Molnár Elemér, Nagy Pál, Nagy Sándor, Nagy József, Nemes Zoltán, Némethi János, Örvendi István, Röhring Dániel, Sebők Károly. Szabó József, Széles Lajos, Széll Kálmán, Szini Árpád, Terjék József, Tóth István, Tóth Imre tanítójelöltek, Tóth Sándor bihardiörségi ideiglenes tanító, Törös Sándor, Törzsök Gábor, Jakab Imre, Jeszenszky György, Juhász Béla tanítójelöltek, Zöld István szeghalmi ideiglenes tanító, Hidvégi János kunhegyesi ideiglenes tanító, Sarkadi Ferenc szatmárhelyi ideiglenes tanító.

Javító vizsgára utasított 2.

— **A kedvetlenségnek s a munkától való iszonyodásnak** rendkívül sok esetben az emésztő szervekben beállt zavarok az okozói. Kunze dr., hallei orvos, szász kir. közegészségügyi tanácsos egy nyilatkozatában előadja, hogy kezelt egy pompás színben levő, különben teljesen egészséges leányt, akinek tíz napig egyetlen egyszer sem volt széke. A leányt csakhamar kábultság, szédülés, szivdobogás fogta el, érezte, hogy egészsége nincs rendben, s le kellett feküdnie. Most két óránkint egy-egy pohár természetes Ferencz József keserűvizet kapott, s a negyedik adag után minden nehézség nélkül tudott székelni, sőt másnap már meg is jelenhetet hivatalában. Az ilyen eredmények nagyon is gyakoriak. A Ferencz József víz minden gyógyszerárban, drogériában és fűszerüzletben kapható.

Publig Ernő

Debrecen ismét szegényebb lett egy kiváló derék polgárával. Publig Ernő h-tüzoltóparancsnok ma Budapesten meghalt. A hír a késő esti órákban érkezett Debrecenbe s mély, nagy részvétet keltet város-szerte.

Publig Ernő egyike volt Debrecen legigazibb polgárainak. Ugy szerette Debrecen, mint a gyermek a szülőit. Részt is vett minden nemes mozgalomban, mely a város felvirágoztatására irányult. A zajtalan, de eredményes munka embere volt s minden pozíciójában, mint lelkiismeretes katona állotta meg a helyét. Nagy népszerűség és tisztelt övezte s fiatalos kedélyével, úgy járt-kelt közöttünk, mint egy örök-ifju ember. Minden szép dologért tudott lelkesülni s minden munkában, mely a közért folyt, kivette a részét. Hervadhatatlan érdeme van a debreceni tüzoltóság magas nivóra való fejlesztésében. Mint a város törvényhatósági bizottságának a tagja a legagilisebb városatyák egyike volt, aki a legszorgalmasabban látogatta a közgyűléseket. Különös szeretettel karolta fel a debreceni színészet ügyét s a színügyi-bizottságban tevékeny munkát fejtett ki a debreceni színészet felvirágoztatásának munkájában.

Publig Ernő tartalékos honvédfőhadnagy volt. A debreceni főpostán működött hosszú ideig, mint posta- és táviráda főtiszt. Majd nyugalomba vonult s ekkor tevékeny részt vett a város közéletében. Élére állott az önkéntes tüzoltóknak s kiváló szervező munkájával ő is részt vett a debreceni tüzoltóság reorganizálásában.

A társadalom körében is rendkívüli népszerűség övezte. A törvényhatósági bizottságnak évek óta választott tagja. Elnöke volt az azóta megszünt Agarász-egyletnek is. Debrecen pártpolitikai életében is jelentős szerepet vitt. A régi szabadelvi-pártnak volt egyik oszlopos tagja, majd a Nemzeti Munkapárt zászlaja alá állott s mint a párt egyik vezető embere, nagy tiszteletnek örvendett az egész városban.

Publig Ernő erős szervezetét a múlt hónapban betegség támadta meg. Egy ideig Debrecenben gyógykezelte magát, majd orvosi tanácsra Budapestre utazott, hogy ott konzultáltassa magát. Felvettette magát egy fővárosi szanatóriumba, ahol konstatalták, hogy súlyos vesebaj támadta meg és operációra van szükség. Publig Ernő alávetette magát az operációnak, de a műtét már nem használt s ma este a szanatóriumban meghalt. Halála percében is mellette volt a felesége és fia, dr. Publig Ernő budapesti királyi ügyész.

Családjá a holttestét Debrecenbe fogja szállíttatni s itt temetik el.

— **Frigyes főherceg utóda.** Bécsből táviratozzák: Frigyes főherceg utóda a Landwehr parancsnokságában ismét egy főherceg lesz: József Ferdinánd, vagy Péter Ferdinánd főherceg. Frigyes főherceg új minőségében részt vesz a Ferenc császár nevét viselő gránátos ezred augusztus 8-án tartandó jubileumi ünnepségén.

Az Országos Vasutas Szövetség debreczeni kerületének tisztújító közgyűlése

A budapesti vendégek megérkeztek.

Az Országos Vasutas Szövetség debreczeni kerületének holnap, vasárnapi tisztújító közgyűlésére ma este, a hét óras gyorsvonattal érkeztek meg Budapestről a központi elnökség tagjai. A pályaudvaron a város nevében Medgyaszay Miklós gazdasági tanácsnok, a debreceni kerülettől pedig az egyes szakcsoportok elnökségeiből alakult küldöttség várta a vendégeket.

Pontban hét órakor robogott be a gyorsvonat a nagyállomásra s a külön-kocsikból kiszáltak: Hauser Adorján dr. szövetségi elnök, a Kassa-Oderbergi vasutak vezérigazgatója, Lorber József szövetségi ügyvezető-igazgató, Lengyel Zoltán dr. országgyűlési képviselő, Selmann, Sóós és Sziaárszky szaktanácsosok, Németh Endre és Kerekes Mihály alenökök, Barok Sándor főkönyvelő, Baron Rezső főszámvevő és ifj. Abrányi Kornél, a vasntasszövetség hivatalos lapjának szerkesztője.

Az elnökség tagjait először Medgyaszay Miklós tanácsnok üdvözlötte a város nevében, majd a debreceni szakcsoportok küldöttsége közül Nyiry Géza ellenőr köszöntötte a vendégeket, sikert kívánva az új célok megvalósításához. Az üdvözlésekre Hauser Adorján dr. válaszolt, meleg szavakkal megköszönte a szives fogadtatást, a melyben őket részesítették s örömeinek adott kifejezést, hogy a város és a vasutasság szívesen fogadta az elnökséget.

A kölcsönös bemutatkozások után a vendégek a város fogatain szállóbeli lakásukra hajtottak. Este a Dobos-pavillonban ismerkedési estély volt, amelyen a központi szövetség és a debreceni kerület tagjain kívül még igen sokan vettek részt. A társasvácsora a legkitünőbb hangulatban éjfélig tartott.

Holnap tizenegy órakor fogják megtartani az iparkamara dísztermében a közgyűlést, a már ismertetett tárgyszorozattal. A tisztújító közgyűlés előtt az egyes szakcsoportok értekezletet fognak tartani, a következő sorrendben: A vonatkísérők délelőtt kilenc órakor a nagyállomáson, a tolató személyzet, állomási előjárók, állomásfelügyelők és raktárnokok délelőtt tíz órakor az iparkamara tanácstermében. A tisztújító közgyűlés, amelyen az egész kerület szakcsoportjai kivétel nélkül megjelennek, előreláthatólag igen érdekes eredménnyel fog végződni.

Megvádolták a csendőröket.

Egy nyomozás története.

Betöréses lopás büntetnének vádjával terheltlen állottak ma a debreczeni törvényszék előtt ifj. Kunkli György, Sós Mihály, Biró József és Kiss Márton ujfehértói lakosok. Az ügyészség azt a vádat emelte ellenük, hogy 1913 október hó 12-én Glück Sándor vértesi gazdálkodó tanyájára betörték a dohányszáritó pajtába s onnan mintegy ötven kilogramm dohányt loptak el.

A mai tárgyaláson dr. Nagy Kálmán törvényszéki bíró elnökölt. A vádat dr. Magoss Kálmán kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. Kardos Samu látta el.

Az első vádlott, ifj. Kunkli György elmondia, hogy nem érzi magát bűnösnek. Nem ök törték be a pajtába, de hogy kik, arról nem tudnak. Ök négyen ismeretlen emberektől vásárolták azt a dohányt, amit a csendőrök náluk találtak.

Szt. Lukács-**Kristály** forrás **fürdői** **ásványvíz**

a világ elterjedtebb és legjobb üdítő vize. Debreczeni főraktár **KOZPONTI DROGERIA** városház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják. **Kapható minden fűszerüzletben.**

Elnök: De a csendőrség előtt felvett vallomásukban beismerik, hogy maguk törtek be, sőt le is írják, hogy feszítették ki az ajtót és hogy loptak.

iff. Kunkli György elmondja, hogy azért vállaltak mindent magukra, mert a **csendőrök bántalmazták őket.** A csendőrök azt mondták, hogy így, meg úgy történt s ők mindenre igent mondtak. Ugyanezt vallotta a másik három vádlott is.

Glück Sándor sértett elmondja, hogy a pajtában 37 pórét vágta le. Mikor kiment a tanyára a dologban, a csendőrök a négy fiut odavitték. Tanu kérdezte ki őket, hogy hogyan törtek be. A vádlottak akkor elmondták, hogy kifeszítették az ugynevezett leppentyűt, bemásztak s a harmadik szakaszban vágták le a dohányt. Éjjel volt s gyufával világítottak. Az eldobott gyufát később meg is találták a földön.

Elnök: Bántalmazták a csendőrök a fiukat?

— Nem, hozzájuk sem nyultak, csak annyit mondtak: Látjátok fiaim, jobb mindent szépen megvallani.

Elnök szembesíti Glückkel a vádlottakat, de ezek megmaradnak amellett, hogy azért vallottak, mert a csendőrök előzőleg összeverték őket.

Kiss Sándor kerüli a következő tanu. Ő ment jelentést tenni a csendőröknek és velük volt a nyomozásnál. A tolvajok a lopott dohányból az egész utjokon hullatgattak s így jutottak a nyom után haladva Ujlétáig. Itten a csendőrök találmásra bementek **iff. Kunkli Györgyékhez** s ott megtalálták a dohány egy részét. Kunkli megnevezte a másik három bűntársát.

Máté József csendőrőrsvezető tagadja, hogy bántalmazta volna a fiukat. Önként vallottak. Hasonló képen vall **Kónya Sándor** csendőrőrsvezető is.

A bíróság nem látta beigazoltnak, hogy a négy vádlott követte volna el a betörést s azért csak **egy-egy heti fogházra** ítélték őket. Az ítélet jogerős.

A leányszöktető Ulivi

Az S-sugarak szélhámosa

Már hónapok óta tele van a világ **Ulivi** olasz mérnök szenzációsnak híresztelt találmányával. A könnyen lelkesülő taliánok egy sorba állították őt Marconival. Ulivi találmányának az a lényege, hogy az ultraviolet, ugynevezett S-sugarak segítségével egy kilométeres körzetben föl tud robbantani minden aknát és bármily robbantószeret. A találmány birtokában az olasz hadsereg szárazon és vízen rövid idő alatt ártalmatlanná bírná tenni az ellenséget, mert minden ágyutöltését, aknáját és puskaporát elpusztítaná. Csak természetesen, hogy Olaszország ünnepeztetése lett Ulivi és a hadvezetőség lefoglalta őt magának. Az S-sugarak hatásának katonai szakértők által való kipróbálása még nem történt meg, mert Ulivi azzal halogatta a döntő kísérletet, hogy találmányát még tökéletesíteni akarja. Tegnap azután nem várt fordulatot vett az Ulivi körül támadt legenda. **A föltaláló hirtelen eltűnt Firenzéből,** közvetlenül az előtt, hogy találmányát be kellett volna mutatnia a katonai bizottságnak. Az eltűnés titokzatosságát fokozza az a körülmény, hogy Ulivivel együtt **nyoma veszett Fornari admirális leányának is, aki a menyasszonya volt.**

A szenzációs eseményről ma a következő újabb részleteket kaptuk:

Firenze, július 18. **Fornari** tengernagy néhány barátja kíséretében megjelent tegnap a rendőrségen, hogy **bejelentse leányának, Mária Lujának eltűnését.** Rendőrtisztviselők és detektívek siettek erre Ulivi lakására, mert azt hitték, hogy Fornari kisasszony ott rejtőzik. A szobákban senkit sem találtak s amikor nyilvánvaló lett, hogy Ulivinek is nyoma veszett, **Fornari admirális följelentést tett Ulivi ellen leányszöktetés miatt.**

A jegyospár esküvője már a napokban lett volna. Megállapították, hogy Fornari kisasszony tegnap délelőtt hagyta el szülei házáat: Ulivinek néhány nap múlva kellett volna szigorú ellenőrzés mellett bemutatnia ki-

sérleteit, de kijelentette, hogy el kell halasztani a bemutatást, mert apparátusa megrongálódott.

Műszaki körökben egy idő óta bizalmatlanság támadt Ulivi találmánya iránt. Hangoztatták, hogy Ulivi eddigi kísérleteinél olyan bombákat és aknákat robbantott föl, amelyeket maga készített s amelyeket nem engedett megvizsgálni. Fornari admirális utasította Ulivit, hogy legközelebbi kísérleténél olyan bombákat kell használnia, amelyeket nem ő állított elő. Ulivi mérnököt rendkívül fölizgatta ez a követelés s eleinte tudni sem akart róla. Végül azonban beleegyezett, hogy az S-sugarakkal olyan bombát fog felrobbantani a távolból, amelyet **Alvari** páter preparált. Amidőn Alvari elkészítette a bombát s mindent előkészítettek már a kísérletre, kijelentette a mérnök, hogy apparátusa megsérült.

HIREK

A debreczeni nemzeti munkapárt elnöksége fölkéri a nemzeti munkapárt elveit valló választópolgárokat, hogy az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékébe való fölvételük végett mielőbb jelentkezzenek az összeíró küldöttségeknél.

A monarchia csapatai Albániában

Alkudozni akarnak a fölkelők

Rómából táviratozzák: Olaszország **holnap indítja utnak expedíciós hadtestét Durazsába s Albánia felé,** miután e tekintetben teljes megegyezés jött létre Ausztria-Magyarország és Olaszország között. Az expedíciós hadtest 12,000 emberből és 40 ágyúból áll. Az olasz expedíció elindulása után hasonló hadtestet küld Ausztria-Magyarország is.

Valona, július 18. A fölkelők az olasz, orosz és angol megbízottakhoz levelet küldtek, amelyben kifejtették, hogy **a vérgeszt akarják szüntetni.** Egyben kérve közelépésüket feltételeket ajánlottak.

A levelet a fejedelemnek kézbesítették, a kinek hozzájárulásával a három nagyhatalom képviselője azt válaszolta, hogy **csak a hat nagyhatalmi képviselő együttesen tárgyalhat.**

Vasárnapi istentiszteletek. A debreceni református templomokban vasárnap, é hó 19-én prédikálni fognak: a Nagytemplomban Konrád Zoltán s.-lelkész, délután Pánczél Jenő s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Farkas János s.-lelkész, 11 órakor Pánczél Jenő s.-lelkész, délután Hajdu Gyula s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Kovács János vallásoktató-lelkész, délután Demeter Gyula s.-lelkész, az Árpád-téri templomban Boér Károly vallásoktató-lelkész, délután Balogh Béla s.-lelkész, az ispotályi templomban Demeter Gyula s.-lelkész, délután Polgár Gyula s.-lelkész, a homokkerti imaházban Könyves-Tóth Kálmán lelkész.

Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

A kassai püspök Ferenc Ferdinánd sirjánál. Fischer-Colbrie Ágost kassai megyés püspök tegnap előtt rekviemet tartott az artstetteni kriptában Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje lelküdvéért. A rekviemen, melyen a püspöknek Bussay Tivadar segédkezett, megjelentek a szalézianus-szerzetesek és a növendékek is. Ez volt az első rekviem, amelyet az artstetteni kriptában tartottak.

A bajor király Sárvárot. Lajos bajor király nejével és leányával, a tavasszal majd nem négy hetet töltött el a sárvári kastélyban, ahonnan naponta autó-kirándulásokat tettek az óriási kiterjedésű királyi birtokokra. Amerre az uralkodó autója elhaladt, mindenütt lelkes éljenzés, nemzetiszini zászlóerdő és igazi magyaros hódolat fogadta a bajorok királyát és fenséges családját. Az uralkodó mindannyiszor teljes elragadtatással nyilatkozott a magyarok vendégszeretetéről és távozásakor megígérte, hogy az ősz folyamán néhány napi tartózkodásra ismét vissza fog térni Münchenből Sárvárra. Mint most értesülünk, a bajor király kabinet irodája már elkészítette az uralkodó őszi sárvári programját és ha különösebb politikai események nem játszanak közre, amelyek az uralkodó magyarországi utját megváltoztatnák, úgy Lajos bajor király november hó első felében Sárvárra fog érkezni és részt fog venni az udvari vadászaton.

Lesz-e a nyáron városi közgyűlés? A legutolsó városi közgyűlés alkalmával arról volt szó, hogy egészen szeptemberig most már a törvényhatósági bizottság nem tart közgyűlést. Ez a terv azonban — uglátszik — nem valósítható meg, mert az élet a nyáradacára sem szűnt meg és mert annyi fontos ügy érett meg a júniusi közgyűlés óta, amelyeket szeptemberig elhalasztani nem lehet. A bizottsági tagok közül is többen hangoztatták már e hóban újabb közgyűlést kell tartani és pedig lehetően e hó 31-én.

Rálöttek az Austro-Americana hajójára. Triesztből táviratozzák: Az Austro-Americana vezetősége tegnap délután félöt órakor szikratáviratot kapott, amely azt mondja, hogy az Amerikából visszatérőben levő Kaiser Franz Joseph I. hajóra délután, mikor az albán tengerparton haladt, a tengerpartról erősen tüzelni kezdtek. Több lövedéket megtaláltak a hajó fedélzetén. A gözös parancsnoka erre eltávolodott a tengerparttól.

GYÓGYSZERTÁR

! ÁTHELYEZÉS !

Mihalovits Jenő

gyógyszerész lapunk t. olvasóinak ezton hozza szives tudomására, hogy

Kigyógyógyyszertárát

eddig régi helyéről

a tőszomszédos sarokházba

(a Kistemplom mellett, :: a Piac- és Széchenyi-utcák sarkán levő br. Podmanitzky-féle házba)

helyezte át.

ott. Lajos bajor tavasszal majd-sárvári kastély-5-kirándulásokat királyi birtokok elhaladt, min-etiszini zászló-at fogadta a ba-aladját. Az ural-elragadtatással edgszeretéről gy az ősz folya-ira ismét vissza-ra. Mint most inet irodája már z sárvári pro-politikai esem-elyek az ural-megváltoztatná, ber hó első fel-észert fog venni

si közgyűlés? A alkalmával arról temberig most tság nem tart n — ugylátszik az élet a nyár rt annyi fontos yülés óta, ame-ni nem lehet. A en hangoztatták ést kell tartani

Americana ha:k: Az Austro-p délután félöt t, amely azt visszaterőben hajóra délután, haladt, a ten-dtek. Több lö-délzetén. A gö-dött a tenger-

RTÁR
ÉS!

Jenő

t. olva-
a szives
ogy

rtárát

éről

rokházba

ett, :: a

i-utczák

anitzky-

át.

— **A presbitérium ülése.** A debreceni ré-formátus egyház július hó 20-án, hétfőn dé-lután 4 órakor, az egyház tanácstermében presbyteri ülést tart, melynek fontosabb tár-gyai: Szavazás két egyházkerületi lelkészi tanácsbírói, egy egyházkerületi lelkészi és egy világi aljegyzői és egy debreceni tanító-képző-intézeti tanári egyházkerületi képviselői állásra. — Esperesi körlevél a lelkészi kor-pótlékok után járó 2 százalék évi fenntartói járuléknak az egyházközségek által viselése iránt. — A püspök megkeresése Papp Fe-renc, ujonnan választott leánygimnáziumi ta-nár meghívása iránt. — A felsőbbleányiskola és tanítónőképző igazgató-tanácsának hatá-rozata Kiss Terézia rajz és kézimunkatani-tónő megválasztásáról és Antal Erzsébetnek felsőbbleányiskola kézimunka-tanítónővé tör-tént meghívásáról. — A protestáns irodalmi társaság és az O. R. L. E. őszi gyűlése ren-dező-bizottsága 800 korona segélyt kér. — A Szikszay-Gáll- és Margittay-alapítványok ösztöndíj-osztó bizottságának jelentése a ta-nítói ösztöndíjak kiadásáról. — A helybeli tanító-testület kérelme a tanítói otthon be-rendezése tárgyában.

— **Az összeíró küldöttségek munkája.** — A Debrecen város területén működő hét ösz-szeíró küldöttség a legnagyobb szorgalom-mal dolgozik a névjegyzék alaprajstromának összeállításán. A régi lajstromokból átírja a szavazókat az új lajstromba, ahova egyszer-szind az alkalmazottak jegyzékéből is be-vezeti a munkaadók által bejelentetteket és lajstromba veszi az egyes jelentkezőket is, akik mind nagyobb számban jelentkeznek. Mindez annyi munkát ad az összeíró küldöt-tségeknek, hogy működésük befejezését a ki-tűzött terminusra június 20-ra alig lehet várni s így minden valószínűség szerint legalább a nagyobb kerületekben meg kell hosszab-bitani, ami semmiféle nehézségbe nem is üt-közne, mert a törvény augusztus 20-ig ál-lapítván meg az összeírás határideje kitol-ható.

— **Öngyilkos pénzügyminiszteri titkár.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Pfeiffer László dr. pénzügyminiszteri titkár ma a hivatalos órák alatt a félreeső helyen öngyilkosságot követett el. Revolverrel föbelötte magát. A mikor a revolver durranásra figyelmesek lettek, a földön fekvő, vérző fejjel találták. Pfeiffer szorgalmas, tehetséges tisztviselő, vagyonos ember volt. Hivatalos irata közt egy irást találtak, amely szerint gyógyvitha-tatlan betegség miatt lett öngyilkos. Pfeiffert életveszélyes sebével a kórházba szállították.

— **Halálra ítélt katona.** Olmützből táv-iratozzák: Az itteni hadosztálybiróságon teg-nap hozták az első halálos ítéletet, mióta az új katonai büntető perrendtartás életbe lé-pett. Egy Kollár Lajos nevű gyalogos a szá-zadik gyalogezredből ílt a vádlottak padján, mert barátjával együtt megölte törvénytelen gyermekét. A bíróság Kollárt halálra ítélt.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója

EGYHÁZ-TÉR. TELEFON 12-51.

Ma utoljára

FELHŐ RÓZSI

búcsú fellépte új musorral az új mozgókép mti-sor keretében.

OSAK AZÉRT IS...

Vigjáték 3 felvonásban.

A jó vidékek. Kacagtató.
Az önkéntes detektív. Humoros.
Az orvos házasság. Bohózat.
Istria és környéke. Természeti.

Előadások kezdete: ma
Vasárnap délután 3-tól 5-ig félhelyárakkal, 5-től 7-ig rendes helyárakkal, 7-től mérsékelttel fel-emelt helyárakkal.

Hétfőn, Keddén, Szerdán — július hó 20-án, 21-én, 22-én Lajthay Károly feljöttével: **Enyim, Tied, Övé.** Kacagtató kénemeskecses 4 részben.

— **Lelkészi vizsgák Debreczenben.** A lel-készképesítő vizsgálatok Debreczenben a kö-vetkező idő- és sorrendben lesznek: 1. Az első lelkészképesítő vizsgálatra a jelöltek szeptember hó 2-án, szerdán délután három órakor jelentkeznek D. Erdős József theoló-giai dékánnál. Leckekönyv és végbizonyít-vány, az exmittáltaknál a szolgálati bizonyít-ványok itt átszolgáltatandók a 25 korona vizsgadíjjal együtt. Délután 5 órakor pedig dr. Baltazár Dezső püspöknél tisztelegnek a jelöltek. Vizsgálat kezdődik 3-án 8 órakor. — 2. A második lelkészképesítő vizsgára szept-ember hó 14-én, hétfőn délelőtt 8 órakor Kiss Ferenc egyházkerületi főjegyzőnél (a ker. le-véltári hivatalban) jelentkeznek a jelöltek és bterjesztik I. lelkészképesítő vizsgálati ok-mányukat és esperesileg megerősített szolgál-tati bizonyítványukat, melyekkel igazolják, hogy az I. vizsga letételétől számítva két eszt-endőtt lelkészi gyakorlati munkálkodással töl-töttek, illetőleg a külföldi egyetemeken volt je-löltek leckekönyvík tanúsága szerint két fél-évet szorgalommal tanultak. Itt fizetik le a 25 kor. vizsgálati díjat is. Délelőtt 10 órakor pedig tisztelegnek dr. Baltazár Dezső püspök-nél. A vizsgálat 14-én délután 2 órakor kez-dődik.

— **Cattarau követte el a cenki Árpád-szobor elleni merényletet?** A brassói rend-őrség ma táviratilag kérte a debreceni ki-rályi ügyészséget, hogy Cattarauhnak, a bombamerénylőnek fényképét és személyle-írását küldjék meg, mert alapos a gyanu, hogy két évvel ezelőtt a cenki Árpád-szobor ellen elkövetett merényletnek ő a tettese. Az ügyészség még ma elküldte Cattarau fény-képét és személyleírását a brassói rend-őrségnek.

— **Trónörökösünk és Murád szultán ha-lála egy napon.** Különös véletlen s az időpon-tok csodálatos találkozása: Ferenc Ferdinánd trónörökösünk és hitvese ugyanazon a napon estek orgyilkos kéz áldozatává, amely napon több száz évvel ezelőtt I. Murád török szul-tánt meggyilkolták. A bosszus Murád 1638-ban előbb Sismán bolgár fejedelem ellen in-dult, ki Drinápoly falai mögé bujt. A követ-kező évben, 1639-ben, miután Sismát elfogta s elzáratta, Lázár szerb fejedelem ellen foly-tatta a harcot, kinek Tvartkó boszniai népe és Garay Miklós vezérlete alatt néhány ma-gyar csapat sietett segítségére. A híres Ko-sovó poljén, a Rigómezőn került a dolog dön-tő ütközetre. A rettenetes csata a török győ-zelmével ért véget; a diadalt azonban Murád szultán nem érte meg. Egy Kobilovics Milos nevű szerb ifjú a csata előestéjén agyon-szurta. A rigómezői csata emléknapiján ölte meg Princip szerb merénylő golyója a mi trónörökösünket s hitvesét is.

— **Halálozás.** Temesvárról táviratozzák: Podhoránszky Géza műszaki főtanácsos, a temesvári államépítészeti hivatal főnöke teg-nap meghalt. Podhoránszky Géza neve Deb-reczenben is ismeretes volt amennyiben ő volt az első szakértője az Aczél-féle fegvel-mi-ügynek, amiből kifolyóan a tanáccsal ösz-szeítkezésbe került.

— **A pozsony-bécsi villamos balesete.** — Bécsből táviratozzák: A pozsony-bécsi vil-lamos egyik személyvonata ma reggel a Mar-xer-Strassén összeütközött a bécsi közúti vil-lamossal. A karambol oly erős volt, hogy a közúti motorkocsija négy méterre kiesett a sínekből. A közúti utasai közül ketten súlyo-san, öten pedig könnyebben megsebesültek. Valamennyi sebesült bécsi ember.

— **Különös természeti tümemény Debre-czenben.** Tegnap este csodálatos természeti tümemény mutatkozott Debreczen fölött. Az égbolton egyszerre egy fehér test vált lát-hatóvá, olyan volt mint egy léggömb. Né-hány pillanat múlva a csodás meteor — mert nyilvánvaló hogy ez volt — szétpattant és úgy látszott mintha az égitestből valami tű-zes folyadék ömlött volna ki. Néhány pillá-natig hosszú, tüzes csik izzott az égbolton, azután minden eltűnt.

— **Horner Arthur bookmaker Debreczen-ben.** Piac-utca 41. sz. I. emelet, elfogad az összes bel- és külföldi-versenyekre start és klasszikus versenyekre előnyös fix fogadá-sokat. Halmozott fogadások köthetők. Double és Triple eventek. Telefon: 10-11.

— **Lajthay Károly darabja az Urániá-ban.** Városszerte páratlan érdeklődéssel néz-nek az Uránia-mozgósínház hétfőn kezdődő Lajthay-esték iránt. Az Uránia ekkor mu-tatja be a Debreczenben nagyon népszerű Lajthay Károly színművészek első mozida-rabját, az „Enyim, tied, övé” című szkecs-et. Az újdonság, amelyről fővárosi művész-körök a leghizelgőbbben nyilatkoznak, legelő-szőr Debreczenben kerül előadásra, mert Lajthay a város közönsége előtt akar mint író is bemutatkozni, miután színészi pályá-jának jelentős sikereit itt aratta. A rendki-vül mulattató darab messze felülmúlja azo-kat a mozsizkecsceket, amelyek eddig elő-adtak. A szereplők a fővárosi színészek leg-jobbjai. Ezek közül kiemeljük Várady Er-zsit, a Népopera jeles művésznőjét, aki a női szerepet játssza és Donáth Jenő szerzte da-lokat énekli. Várady Erzsé elsőrangu énekes-nő, akinek kiváló hanganyaga van s fellépé-se eseményszámba megy. A mozsizkecsben Lajthay Károlyon kívül Kálny István játszik nagyobb szerepet. A szkecszet kísérő fény-képfelvétel pompásan sikerült. A tiszta és nagyon érdekes képek a magyar filmgyártás nagyszerű produktumai. Az előadások hét-főn, kedden és szerdán fél 8 és fél 10 órakor kezdődik.

— **Az iparosinasok iskolalátogatása.** — Harkányi János báró kereskedelmi miniszter 3350—VI. A. 1914. sz. alatt az összes ma-gyarországi másodfoku iparhatóságokhoz ren-deletet intézett az iparosok iskolalátogatása tárgyában. A rendelet kiadására főként az adott okot, hogy az építőipar természeténél fogva a téli idényben a munka rendszerint szünetel, az építőiparos a nála alkalmazott inast erre az időre rendszerint elbocsátja. Így a vidékre került inasok az ottani inas-iskolát, vagy azt helyettesítő ugynevezett ismétlő iskolát csak a legtrikább esetekben látogatják. Az iparosinas oktatásához fűződő fontos érdek megköveteli ennek a káros ál-lapotnak a megszüntetését, miért is a keres-kedelmi miniszter rendeletében fölhívja az ország összes másodfoku iparhatóságait, hogy intézkedjenek, hogy a téli idényben munkabeszűntetés folytán a vidékre került iparosinasok az iparosinasiskola, illetve ott, ahol iparosinasiskola nincsen, az ismétlőis-kola pontos látogatására utasítsanak.

— **Razzia a tejpiacokon.** A rendőrség ma ismét razziát tartott a Simonffy- és Rá-kóci-utcai tejpiacokon. Több arisztónál gya-nus minőségű tejet találtak. Ezekből mintát vettek s vegvizsgálás céljából megküldik a pallagi vegyvizsgáló állomásnak.

— **Huszonnégy szerb katonaszökevény.** Hódmezővásárhelyről jelentik: Ma huszon-négy szerbiai katonaszökevény érkezett ide, akiket a rendőrség őrizetbe vett. Elmondották, hogy a rossz bánásmód miatt szöktek el és azért, mert féltek, hogy újabb háborúba kell menni, pedig még a múlt évnek a nyomoru-ságait sem pihenték ki. Sirva könyörögtek a főkapitánynak, hogy adjon nekik enni, mert négy nap óta koplálnak.

URANUS

Korona-
Passage

Ma utoljára

A helyárakat a nyári hónapokra mélyen lo-szállította az igazgatóság.

Egy szép asszony csókja.

Előkelő spanyol dráma 3 felvonásban.

Athen és romjai. Természeti szépségek.
A mosónő fia. Vigjelenetek.
A röplátó tanár. Kacagtató.
Egy kis napnyár. Megható jelenetek.
Szerelm és a sajt. Humoros.
Pall kardcsongó. Bohózat.

Előadások kezdete:
Ma, vasárnap délután 3-tól 5-ig, 5-től 7-ig fél-helyárakkal 7 órától mélyen leszállított hely-árakkal. Folytatólagos hemenet.

Legközelebbi előadások Szombaton, Vasárnap július hó 25-én, 26-án. — Bemutatóra kerül

Grant kapitány gyermekei.

Verne Gyula világhírű regénye 7 részben.

— **Amerikai ember itthon maradt felesége.** Szatmárról jelenti tudósítónk: A nagyszombati járásbíróhoz érdekes levél érkezett a napokban Amerikából. New-Portból küldte egy Kővár vidékéről kivándorolt földműves, aki különös szívességet kér a bíróságtól. Ime a levél legérdekesebb része: — Harmadik éve, hogy kint dolgozom s gyűjtöm a keserves verejtékkel szerzett dollárokat, egy centet is megvonok magamtól, hogy családomnak takarítsak. — Tekintetes királyi bíróság, mégis azt írják nekem, hogy a feleségem megszegi a hozzám való hűséget. Az asszony fiatal is, szép is. Még otthon voltam, mikor sok urnak is megakadt rajta a szeme, de szeretett. Borzasztóan fáj a szívem, ha arra gondolok, hogy az asszony megcsal s amint halom, a család is szaporodott. De én nem hiszem és arra kérem a tekintetes királyi járásbíróját, tessék szívesen vigyáztatni a feleségemet s ha igaz, hogy elpártolt tőlem, tessék szigorúan megbüntetni a törvények szerint.

— **Máramarosszigeti fiuból transzváli bányagazgató.** A Bányászati és Kohászati Lapok hasábjain az utóbbi időkben néhány cikk jelent meg Wiedner H. M. transzváli bányagazgató tollából. A transzváli bányavállalatokat a réz-, ón-, arany- és gyémánthányák történetét ismertette érdekes epizódokkal, és afrikai jellegzetességgel szöve keresztül az afrikai bányászat tudományos ismertetését. Wiedner H. Mór máramarosszigeti származású és egy felette érdekes karrier áll a háta mögött. Egyszerű szülőknél, id. Wiedner Antal bír. becsülnék a gyermeke. Gyermekeveit Máramarosszigeten töltötte és 1899-ben, egész fiatal korában lement Afrikába, hogy az angol-bur háborúban a burok csapatához csatlakozzék. Egy ideig résztvett a háborúban, de rövid idő alatt az angolok kezébe került, akik fogságba vették. A fogságból szabadon bocsátották a háború befejezése után és Wiedner H. Mór, aki megszerette az afrikai életet, felajánlotta szolgálatait az angol kormánynak, amely az afrikai csapatokkal leküldte Transvaalba. Itt munkafelügyelőnek alkalmazták az északtranszváli réz- és ónbányatelepeken. Wiedert, aki fokozatosan emelkedett és néhány évvel ezelőtt már a saját bányájának volt az igazgatója. Otthonmaradt szüleiéről sem feledkezett meg, havonként rendszeresen, pontosan beállít szüleihez a posta és hozza a transzváli 10—20, néha 50 fontos utalványokat is.

— **Tizenegyezer válópör egy évben.** Berlinből jelentik: Valamelyes ijedséggel veszik tudomásul Poroszországban a múlt esztendei válópörökről szóló statisztikát, amely most került nyilvánosságra. E szerint az elmúlt esztendőben Poroszország területén 11.162 esetben mondották ki a bíróságok a válást az egymástól elszakadni kívánó házastársak kérésére. Ez a szám önmagában is igen tekintélyes, de különösen megnő a jelentősége, ha az előző évek adataival összehasonlítjuk. Ugyanis 1912-ben mindössze 6797 házaspár vált el porosz földön, vagyis körülbelül csak feleannyi, mint a múlt évben. Ez az óriás felzökkenése a számoknak nyilvánvaló jele annak, hogy a modern korszakban ugyancsak elkezdte a német nép legfőbb erősségét, a családi életnek a szeretetét és megbecsülését. Ez az irányzat 1901 óta igen szembeötlő. Az utolsó hat év alatt pedig éppen 139 százalékkal nőtt meg a válások száma s most már minden százezer házaspárra 147 válás esik évenként. Érdekes részlet, hogy a városi lakosok sokkal inkább válnak, mint a vidékiek. Így az elmúlt évben 8995 esetben városi emberek váltak, míg vidékiek csak 2167 esetben. Jellemző az is, hogy a válások száz eset közül negyvenhátszor a házasságtörés volt s ezután a legtöbbször az erkölcsstelen életmód szerepel a válás megokolásaként, ami természetesen szintén nem enyhébb eset, mint a házasságtörés. A válásoknak ebben a két fajtájában a bíróság a legtöbb esetben a férjet mondotta ki bűnösnek.

— **A magyarországi kereskedelmi utazók debreczeni fiókja** folyó hó 19-én délelőtt 10 órakor az orvosjelölés kérdésben értekezletet tart. Az intézőség kéri a tagokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Öngyilkos földműves.** Balmazújvárosról jelenti tudósítónk: Szarvas Ferenc 72 éves földműves tegnap délután a lakásán a mestergerendára felakasztotta magát. A községi előjáróság megállapította, hogy az öreg ember életuntságból követte el tettet.

— **Halála után lett pápai lovag.** A pápa ez év júniusának 17-én Tóth József magyar-kiszai nagybirtokost s volt országgyűlési képviselőt a szent Gergely-rend lovagjává nevezte ki. A kinevezést rögtön elküldték Várady L. Árpád dr. kalocsai érsekhez, ahol a diploma, amelyet Merry del Vall pápai államtitkár ellenjegyzett, néhány napig késett. Junius 21-én Tóth József hetvennégy esztendőskorában meghalt s el is temették. Minderről a kalocsai érsekiség nem tudott és tegnap akarta átadni a rendjelet, lovagi rangot és diplomát Tóth Józsefnek. Meg is tették az ünnepélyes átadásra az előkészületeket, amikor kiderült, hogy a lovag meghalt, mielőtt lovaggá lehetett volna.

— **Frank Sándor női-divat cég** Piac-u. 69. sz., mélyen leszállított árakban árusítja a még raktáron levő nyári újdonságait, u. m. kreppek, sveiczi himzett batiztok, Epongevászna, Fulárdok, Ponge-Tafett selymek, francia delinek feltűnő olcsó árak. Telefon 12-56.

— **Hogyan nyaraljanak gyermekeink?** Mennyi gond, mennyi töprengés, amidőn ezen kérdés napirendre kerül. Amidőn azt kell elhatároznunk, hová küldjük gyermekeinket, hogy az iskola év fáradságait kipihenjék, a tanulásban kimerült gyenge szervezetet ismét megerősítsük és a következő év fáradságos munkájára kellőképpen felvértezzük. És a kérdés még inkább komplikálódik, amidőn a szülők érdeke egyéb irányú megoldást igényel, mint a gyermeke. Pl. bizonyos, hogy a gyermek erőltet, hurutra hajlamos szervezetének restitúciójánál elsősorú szerepet játszik a *tenger*, mely sós vizével, erős napfényével és frissítő hullámaival mint utólrétegetlen gyógytényező, minden egyéb fölött áll. Sokszor előfordul azonban, hogy a szülőket nyári üdülésük hegyvidékre vagy egyéb gyógyhelyre kényszeríti. Mily kellemes az ilyen esetben, ha a szülők azon megnyugvással végtehetik nyári kurájukat, hogy a gyermekek a legtökéletesebb módon vannak ellátva, hogy erősödésük érdekében a tengerparton minden megtörténik. Ily hely *dr. Szegő Kálmán szanatoriuma Abbáziában*, hol gyermekek 7 évtől, kíséret nélkül is felvétetnek, de egész családok is kényelmes elhelyezést találnak. Külön homokos tengerpart, szabad fürdő berendezés áll itt a vendégek rendelkezésére, hol a nyaralás tökéletes és kellemes megoldást nyer.

— **Házasságok.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következő jegyespárok jelentkeztek kiirdeetés végett: Péntek László—Körösi Juliánna, Kovács János—Javellák Anna, Tóth Ferenc—Antal Mária, Szepesi Albert—Sinay Ida, Uri Sándor—Geiszter Anna, Dévény Sándor—Bauch Erzsébet, Bauch Aladár—Sárközi Eszter, Kurja János—Balla Juliánna, Vachler Károly—Törő Juliánna, Braun Jenő—Benkő Mária, Horog Sándor—Molnár Juliánna, Füle József—Nagy Eszter, Zichermann Miksa—Szinetár Juliánna, Weisz József—Fischer Fáni, Szálkai István—Horváth Juliánna, Gulyás Antal—Csomós Eszter.

Házasságot kötöttek: Vangor Antal—Kállai Mária, Molnár Imre—Jászai Zsuzsanna, Horváth Sándor—Tóth Erzsébet, Kardos Pál—Agoston Anna, Fábry Dezső—Döring Anna, Zeke Lajos—Megyeri Pirooska, Szász Gábor—Nemes Mária, Demján János, Lukács Erzsébet, Józsa Sándor—Kónya Róza.

— **Gyermek-kocsik, kerti nyugágyak, uti kosarak és bőröndök** legolcsóbb szabott árak mellett kapható Mentze Henrik újdonságok áruházában, Piac-utca 38. szám.

— **Az utolsó garas.** A biharmegyei Dusa-falván pár esztendő előtt a legjobb módu gazda volt Popovics Vencel. Háza, szőlője, földje volt, négyökrös szekéren vont a gabonáját s egész sereg bérese volt a birtokán. A gazda szerencsétlen spekulációkba kezdett, parcellázott, aztán jöttek a szomorú esztendők és egymást követték a pörök. Minden eluszott. Két év alatt a boldogtalan ember teljesen tönkrement. A múlt héten licitálták el a házat. A csapás nagyon megviselte s már hónapok óta ivott. Azelőtt soha nem szeretette az alkoholt, rendes, szorgalmas ember volt, de mostanában mindig a korcsmában ült s amije még maradt, pálinkába ölte. Mikor a házat elárverelték, egy kecskéje maradt csupán s a jámbor állatot eladta husz koronáért. Az árát megitta. Szerdán pár fillérje volt mindössze. Ezenkívül semmije a földön. Bement a korcsmába és italt rendelt. Döntötte magába a szeszt, de már az utolsó garas is eluszott s hitelbe nem kapott pálinkát. Popovics Vencel szép csendesen felszedelőzködött s kiment a mezőre, a régi földjére. Belefelelt a patakba. A holtestét másnap fogták ki.

— **A pápa mint házasságközvetítő.** Egy szép és vallásos olasz leányt, mint Rómából jelentik, néhány évvel ezelőtt eljegyzett egy fiatal nemes ember, egyébként szerény viszonyok közt élő, kinek családja közel áll a szentszékhöz. Az eljegyzés idején sokat beszélgettek a kizsöbön levő konzisztóriumról, mivel a jövődöbeli kardinálisok sorában ott sejtették a fiatal menyasszony egyik rokonát is, aki csak úgy tudta volna megadni hűgának a szükséges hozományt, ha valóban kardinális nevezik ki s ilyen módon vagyoni helyzete is tetemesen javul. A leány erre kihallgatást kért a pápától, előadta a maga súlyos ügyét s kihallgatását, persze kicsit naiv formában, rokona ajánlásával fejezte be, akit a Szentatyának föltétlenül ki kell nevezni, mert különben könnyen elborulhat az ő (a leány) szerencséje is. A menyasszony pap rokonát azonban akkor még a legjobb akarattal sem lehetett előléptetni, a minek következménye az lett, hogy a főlegény fölbontotta az eljegyzést. Az elhagyott menyasszony férfián, jajszó nélkül viselte a csapást, visszavonult a világtól s egy barátnője révén kolostorba lépett. Fölvették a noviciák közé, mikor azonban az apácafátyolt kellett volna felölneni, a leány vonakodott tőle, de azért így is megengedték neki, hogy vendég gyanánt a kolostorban maradjon. Sokára elkövetkezett aztán a második konzisztórium ideje is és a szomorkodó leány rokona most már csakugyan kardinális lett. A pápa azonban nem feledkezett meg az egykori menyasszonyról, hanem egy szép napon maga elé hívatta a volt főlegényt, szívére beszélt és rávette, hogy térjen vissza elhagyott menyasszonyához, ugyanakkor pedig egy magasabb méltóságú papot a kolostorba küldött, mire a leány rövidesen visszatért a szülei házhöz. Az ujonnan kinevezett kardinális megadta a hozományt, az eljegyzést újból megtartották, s októberben meglesz a fiatal pár esküvője. A pápa most magához kérte a menyasszonyt, hosszasan elbeszélgetett vele s végül mosolyogva mondta neki: Látja kedves lányom, hogy a pápa olykor házasságközvetítéshez is jó. No, Isten megáldja!

— **Az utazó briliánsgyűrűje.** Hedvig József budapesti kereskedelmi utazónak egyik debreceni szállóban hónapokkal ezelőtt ellopták 150 korona értékű briliánskövekkel ékesített gyűrűjét. A rendőrség most kinyomozta a tettest Könyű Anna cseléd személyében, aki a lopás idejében a szállóban szobaleány volt. A cseléd a gyűrűt átadta Kalapos József barátjának s a detektívek ő nála megtalálták a gyűrűt. Könyű Anna és Kalapos József tagadják a lopást, a bizonyítékok azonban ellenük szólnak.

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES AGOST

Sainye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

1914. július 19. nap
Lól v. Kóvelleró jltarip

— **Karambol a Csapó-utcán.** Ma délben fél egy órakor a Piac- és Csapó-utcák sarkán Vezendi János hajdusámsóni kocsis elütötte szekerével Kovács László napszámost, aki üveggel megrakott targoncát taszított. Kovács a lábát ütötte meg, de a komolyabb baja nem történt. A karambol után Vezendi közé vágott a lovagnak s örült vágatással próbált menekülni, a lovasrendőr azonban utána iramodott s két kilométeres hajszá után elfogta. A kocsisat bekísérték a főkapitányságra, ahol vigyázatlan hajtás miatt harminc korona pénzbüntetésre ítélték Vezendit, azonkívül arra kötelezték, hogy Kovácsnak nyolc korona kárt megtérítsen.

Gaby Deslys titka.

Cselédből színésznő és királyi barátnő. Hatvantól Lisszabonig és New-Yorkig.

Ugy látszik, nemcsak a magyar művész, magyar artista boldogul könnyebben a külföldön, ha nevét, nemzetiségét eltagadja és valami hangzatos idegen nevet választ magának, hanem persze más nemzetek fiai is. *Gaby Deslys* nevét ma az egész világon ismerik. Igazi artistanő, rendkívüli tulajdonságai segítették karrierjében. A szerencse mindig valósággal a tenyerén hordozta s mindenütt úgy ismerték, mint igazi telivér párisi táncosnőt, a párisi sikk egyik legelső képviselőjét. És most egy pör során — amelyről már irtunk — kiderült róla, hogy karrierje nem a Montmartre kövein, hanem egy kicsiny osztrák városkában kezdődött. Már két évvel ezelőtt több újság megírta, hogy Gaby Deslyst eredetileg *Navratil Heddynek* hívták, de az okos színésznő nem nagyon örült ezeknek a közléseknek, érelyesen megcáfolta őket és megbízott egy ügyvédet, hogy a „hazug” lapok ellen indítsa meg a sajtópert. A pert később megszüntette, célja nem is volt más, minthogy a művészónak ügyes és olcsó reklámot szeressen.

Most azonban megdönthetetlen bizonyítékok vannak Gaby Deslys szülőhelyéről és pályájának legkezdetéről, amit eddig sűrű homály fedett. Hedvig Navratil egy Mostenice község elöljárósága által kiállított *cselédkönyv* tanúsága szerint 1884-ben pillantotta meg a napvilágot Morvaországban, a preszani kerület Horni Mostenice nevű kisközségében. A cselédkönyvből megtudhatjuk, hogy annak kiállítása idején, 1903-ban a párisi Gaby Deslys neve még Hedviga Navratil volt, vallása római katolikus, középmagas, arca kerek, szemek kék, szemöldöke világos, szája szabályos, fogai épek, különös ismertető jele nincs. A harmickettedik oldalán tanúsítja a prágai rendőrség, hogy Hedviga Navratil 1903 október 10-ikéig *Löbl* Máriánál, 1904 január 7-ikétől február 8-ikéig pedig *Vodicka* Károlynál *szolgált*. A cselédpálya, úgy látszik, nem igen tetszett *Mánuel király későbbi barátnőjének*, mert otthagya és *Hatvanba* utazott, ahol abban az időben szülei laktak. Ott lakott egy jómódú nagynénje is, nagyon megszerette vidám, feltűnő szép unokahugát, aki egész nap táncolt és énekelt. A néninek feltűnt a leány kedves hangja, ügyes mozgása, felvitte egy hatvani énektanárhoz. Rövid ideig tanult Navratil Hedvig ennél a tanárnál, de amint valami keveset tudott, rögtön otthagya a szülői házat, felvette a *Rogée Hedvig* artista nevet és mint nemzetközi énekes és táncosnő lépett fel a katowitzi Apolló-színházban. Néhány hónappal később Lembergben szerepelt egy kolléganőjével együtt, mint *Nógrádi-testvérpár*.

Lembergben sorsa igen kedvezőre fordult. Abban az időben az ottani Kolossaeum nevű varietében vendégszerepelt egy orosz tánc-trupp, ennek a vezetője beleszeretett a szép Nógrádi-lányba és elhatározta, hogy kiképezi és elsőrangú artistanőt nevel belőle. A tanítvány igen szépen haladt és rövid idő múlva Bécsben kapott szerződést.

Három évvel később, 1910-ben már ő volt a bécsi Apolló-színház szezonjának a clouja, *Gaby Deslys* ekkor már egy nagy párisi sikerrel büszkélkedhetett. Neve nagyon gyorsan lett népszerű és heteken át estéről-estére nagy sikerrel lépett föl, mint párisi táncosnő. Ebben az időben kezdték nevét *Mánuel portugál király nevével* együtt emlegetni. Impresszáriója ezt az ügyesen megszerzett hírnevet okosan kihasználta. Az összes újságok tele voltak a nevével és a szenzáció híre Hatvanba is eljutott, ahol Gaby Deslys hozzátartozói laktak. Véletlenül abban az időben ment fel nénie, *Berkesnő* és a Gaby nővére Bécsbe, megnézték ők is az ünnepeket táncosnőt és nagy meglepetéssel ismerték fel benne a rég nem látott Hedvigét. Fel akarták keresni őt az Astoria-szállóban, de a művész nő kiizent, hogy *nem fogadhatja őket*. Felizgatná magát, migrént kapna és este nem tudna fellépni. A rokonok másnap szomorúan hazautaztak. Gaby Deslys azóta sem volt Bécsben. Most Amerikában tartózkodik és mozdídarabokban is játszik.

san lett népszerű és heteken át estéről-estére nagy sikerrel lépett föl, mint párisi táncosnő. Ebben az időben kezdték nevét *Mánuel portugál király nevével* együtt emlegetni. Impresszáriója ezt az ügyesen megszerzett hírnevet okosan kihasználta. Az összes újságok tele voltak a nevével és a szenzáció híre Hatvanba is eljutott, ahol Gaby Deslys hozzátartozói laktak. Véletlenül abban az időben ment fel nénie, *Berkesnő* és a Gaby nővére Bécsbe, megnézték ők is az ünnepeket táncosnőt és nagy meglepetéssel ismerték fel benne a rég nem látott Hedvigét. Fel akarták keresni őt az Astoria-szállóban, de a művész nő kiizent, hogy *nem fogadhatja őket*. Felizgatná magát, migrént kapna és este nem tudna fellépni. A rokonok másnap szomorúan hazautaztak. Gaby Deslys azóta sem volt Bécsben. Most Amerikában tartózkodik és mozdídarabokban is játszik.

§ **Uj joggyakornok.** A debreceni kir. ítélőtábla elnöke Kahán Dezső dr. jogtudor máramaroszigeti lakost a debreceni kir. ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde	
Magyar hitel	742—
Osztrák hitel	579-50
4 százalékos koronajáradék	78-25
Allamvasut	644-50
Jelzálogbank	373—
Rímamurányi	549—
Salgótarjáni	620—
Közuti vasut	589—

Magánleszámtólási kamatláb	
Bécs 3 7/8%	Berlin 2 1/2%
London 2 1/2%	

Budapesti gabonátőzsde	
Strasser és Könyg debreceni bizományos távirati jelentése.	
Buza 1915. április.	18 08
„ októberre	12 98
Tengeri 1915. máj.	7-06
Rozs áprilisra	—
„ októberre	9-87
Zab áprilisra	—
„ októberre	7-74
Tengeri jul.	7-28
„ aug.	7-58

Készáru változatlan.

A tőzsde. Fővárosi tudósítónk jelenti: Jobb külföldi jegyzésekre és a politikai helyzet nyugodtabb megítélésére az irányzat ma is szilárd volt, és folytatólagos fedezésekre és véleményvásárlásokra a vezetőértékek ismét néhány koronával javultak. A helyi piac irányzata is szilárd volt. — Bécsből táviratozzák: Az irányzat szilárd, különösen a Skoda és Alpesi emelkedett. — Az árutőzsdén a megnyitáskor magasabb amerikai jegyzésekre és a tartós esőzésekre igen szilárd volt a hangulat, később azonban lebonyolításokra kissé elgyengültek az árak.

Nyilvános árverés.

Ifj. Weichinger Károly csődügyében közhírré teszem, hogy a raktáron levő **palackos borok 1914. évi július hó 23-án és 24-én csütörtökön és pénteken, mindannyiszor d. u. 3 órakor** kezdődő, kir. közjegyző közbenjöttével **Király-utca 4. sz. alatti** üzlethelyiségben tartandó nyilvános árverésen el fognak adni. Az árverés megtartásáig a kiárusítás a szokott időben folyamatban.

Dr. Gergely Jenő, tömeggondnok.

ES-KA
A koncentráció kötikarrikás Es-ka kerék párunk által cca. 40% erőhifejtést megtakarít.
A legfontosabb újdonság Egyedüli árusítás:
Molnár Testvérek Debrecen.

Külsőleg és belsőleg
egyaránt legbiztosabb hatású háziszser a

PALMA

Próbáitveg 40 fillér.
Kapható:
Dr. Szelényi Árpád
gyógyszerész
Debreczen, Piac-utca 30. sz.

TÖRVÉNYKEZÉS

„Halasig Péter lesz az ur!”

— A szabadkai vendéglős jóslata —

Szabadkáról jelentik: Nagy föltűnést keltett Szabadkán Andrasits Lozán Alajos idevaló szerb vendéglős letartóztatása. A vendéglősnek, aki nagyon gazdag ember hírében áll s aki egyik vezető tagja a szabadkai szerb társadalomnak, felség sértés a büne.

Kedden délután Andrasits többemagával Budapestre utazott. A vonat tele volt utasokkal, úgy hogy Andrasits kiszorult a kocsi folyosójára. Egyik társa Kovács István kalauz előtt hangosan méltatlankodott és követelte, hogy a pénzéért adjanak neki ülőhelyet.

— A koalíció óta türelhetetlenek az állapotok — szölt közbe egy másik utas, mire Andrasits így szölt:

— Szerencse, hogy annyi ideig már nem tartanak, mint ameddig tartottak. Nemsokára Péter király lesz az ur egész Halasig.

A főkalauz, amint visszatért Szabadkára, nyomban följelentést tett Andrasits ellen. A rendőrség még az nap megidézte a korcsmárost, kihallgatása után azonban szabadon bocsátotta. Az ügy az ügyészségre került, amely a rendőrség felfogásával szemben a korcsmáros letartóztatására tett indítványt. Ezt a vizsgálóbíró el is rendele. A letartóztatás ellen fölfolyamodott a vádtanácsshoz, de sikertelenül.

Ma délelőtt mégis szabadlábra helyezték a hazaáruló vendéglőst — 2000 korona kaució ellenében.

§ **Büntető főtárgyalások.** A debreczeni törvényszéken a jövő héten a következő bűnügyek kerülnek főtárgyalásra: Julius 23-án: özv. Német Andrásné lopás büntette, Fazekas Imre vétkes bukás vétsége, Lőkivits József sikkasztás büntette, Deme Mihály orgazdaság büntette.

Julius 25-én: Székely József lopás büntette, Török Péter és társa rágalmazás vétsége, Szél Mihály és Társa lopás büntette, Freireick Arnold vétkes bukás vétsége, Katona Lajos lopás büntette.

Sztojikai

Erdély bérceiből fakadó természetes gyógyhatású ásványvíz, melyet a leghíresebb egyetemi tanárok és orvosok ajánlanak, kapható minden fűszer-, csemege- és ásványvízkereskedésben.

KONTSEK GÉZA

Helybeli kizárólagos egyedárusítás kereskedésében, hol mindég friss töltésben és előnyös árban kapható, **Gyomorbajoknál csodahatású, cukorbetekeségeknek** speciális gyógyszer. Borral vegyítve igen kellemes és egészséges. A legolcsóbb és legjobb borvíz.

ör- és
nos
rrás
omész-
nyuviz.

PALMA az elasztikus cipősarok

figyelje meg TARTÓSSÁGÁT

Hóditó körutra indul az új kőbányai sörfözde:

FŐVÁROSI SÖRFÖZŐ R. T. KÖBÁNYÁN

FŐRAKTÁROS: **Márkus Jenő** Debreczen, Hatvan-utca 30. TELEFON 14.

Ragyogó fehér a fehérenemű — egy 1/2 órai főzés után —

PERSIL önműködő mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélkül! Kefelés nélkül! — Dörgölés nélkül!

„PERSIL” megkíméli a fehéreneműt, azt kazánban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a szabadban fehéritették volna. — Gyár: **GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.**

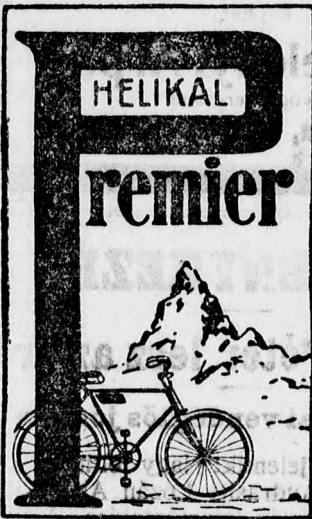
Mindenütt kapható!

Mack' féle **KAISER-BORAX**

Előkelő Toaletszer
Százézer családban használatban, finomítja és szépíti a bőrt, meg védelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kartonban á 15.30 és 75 fillér. Kaiser-Borax Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.
Mindenhol kapható.

Az : Alföldi : Gazdasági : Egyesület **SZÉCHENYI**

FIUNEVELŐ ÉS TANINTÉZETE
Budapest legelőszépesebb és legszebb helyén, a Dunaparton, a parlament mellett: V., Személynek-utca és Markó-utca sark. TELEFON 152-64.
Felvesz elemi, közép- és felsőiskolai rendes és magántanulókat. Az intézet tanárai egyéni oktatásban és nevelésben részesítik a növendékeket. — Legmodernebb berendezés. — Magántanulóknak és növendékeknek külön tanfolyam. Német, francia, angol társalgás. Zene, torna, sport. Prospektus.

Egyedüli képviselő

Molnár Testvérek cégnél, Debreczen.

Ideggyöngye férfiak

kérjenek ezen baj azonnali megszüntetését tárgyuló ismertetőt. 40 fillér postabélyeg csatolása mellett. Nem belsőleg bevezendő gyógyszer. **„NOVA MECHANIKA 116.”**
Budapest — Főposta — Fiókberlet 40

A csodás hatású **FÖLDES-féle**

MARGIT-SZAPPAN

a modern szépségápolásnál nélkülözhetetlen.
Ezen teljesen lugmentes, legfinomabb nővérszirokból készült, kellemes szagú, különösen habzó szappan igen kicécs, mért a családi használatra a legalkalmasabb.
PÁRNAPALATT
eltünteti a szőrt, májtisztító, mértesszert, pattanást. A pórusokat alaposan kitisztítja a bőr. — és gyors hatása folytán azonnal elcsúsztatja.
LEMOSSA
a bőr tisztátságát, úgy, hogy nyoma sem marad a szépséghibáknak. Világírtást pedig annak köszönheti, hogy egyszerű mindenkorra elcsúsztatja.

A SZEPLŐKET.
Ára 70 fillér. Kapható minden gyógyszertárban, drogus kereskedésben. Hosszú véle Margit-Créme 1- és 2- koronás téglékben, Margit-Pouder K 1-20. Gyártja:
FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Debreczenben kapható: Balázs Ödön gyógyszerárban, Jóna és Jóna drogériájában, Kúbek Sándor, Mihalovics Jenő, Mauthner Alfred, Muraközy László, Tóth Béla gyógyszerárban. Hajdúszoboszlón kapható: Barbócz Zalgonád gyógyszerárban. Hajdúböszörményben kapható: Ercey Gábor gyógyszerárban.

Üzemnagyoobbitás folytán nyomással:

- 1000 színes jóminőségű boríték K 3-60
- 1000 finom fehér boríték „ 6—
- 1000 félv üzleti levélpapír „ 7—
- 1000 színes levelező-lap „ 5-20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIACZ-UTCA 49.

Eredeti Mayfarth-féle törvényileg védett **„HERKULES”** bor- és gyümölcs-sajtók
Elsőrendű gyártmány
Viznyomású bor- és gyümölcs-sajtók
Felül nem mult!
Szőlő- és gyümölcs-órlók, szüretelő berendezések
MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA
gazdasági gépgyár
Bécs (Wien) II. Taborstrasse 71.
Képviselek kerestetnek. Különleges gyártás, sajtók és borászati készülékek számára.

Árjegyzékek ingyen

MAGUS GYÓGYIT

a legerősebb glaubersós gyógyviz!

Az egyetlen magyar gyógyviz, melyet karlsbadi kúra tartására a legelőkelőbb orvosok ajánlanak. — Só hozzáadása felesleges.

gyomor-, bél-, máj-, epehajokát, anyagcserebántalmakat, (kőszvényt), cukorbetegséget. ::

Kapható minden gyógyszertárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. Főelárusítás: Ivándi gyógyforrásvállalat Budapest, VI., Felsőerdősor 33.

Tíz szög 50 fillér, szontal minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasárnapotól kezdettől minden szög 10 fillér. Apró hirdetések előrefizetendőek. ::

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszerebb postautalványval feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Jellegű leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság
telefon száma: Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jellegű levélnél a hirdetés száma is kérietik.

Németül
tudó intelligens nevelő ismeretségi keresem szórakozás céljából. Szíves választ „Társalgója leszek” jellegre kérem a kiadóhivatalba küldeni.

Fiatal
tisztességes uri leány földbirtokos tisztességes ismeretségi keresi. Levelet „Flóra” jellegre kér a kiadóhivatalba.

31 éves
nőtlen kereskedő, nagy fizet beltárgya, feleségül venne olyan leányt vagy fiatal özvegyt, akinek az üzlet önálló átvételére 40.000 korona készpénze van. Levelet „Bihari ember” jellegre kér a kiadóhivatalba.

19 éves
félárva, 400.000 korona vagyonnal, fiatal özvegy 50.000 korona hozomány és sok száz vagyonos hölgy házasság céljából előjegyzésben. Komoly érdeklődőknek díjtalan felvilágosítást ad „Hymen”, Berlin 18.

Ifjuság egész a késő öregségig

ki nem törekedik ezen szerencse után. Az öregedésnek kellemetlen jele a hajhullás. A kopaszságtól való félelem kétségkívül néhány évvel öregbíti az embert. Sokszor azonban a szellem és szív szikrázik az ifjuságtól, tehát arról kell gondoskodni, hogy a fiatalos teljes hajdizs is megmaradjon. Használjon tehát rendszeresen

Dr. Dralle-féle nyirfa hajvizet

A fejpudrálással ezzel a frissítő elixirrel való bedörzsölés után teljesen megújodik, amely aztán kedvezően befolyásolja a hajnövekedést. A fejbőrt desinficálja a korpát, valamint parasitákat eltávolít.

Minden szakhavagó üzletben kapható, K 250 és K 5.-. Dralle, Hamburg és Bodenbach a. E.

D. L.
Már megint a régi, sohse ir és ismét a régi, sohse is változik meg, ha legközelebb még ezt tapasztalom, akkor végre valaháa elkerüljük örökre egymást. K.

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre
Konvertált jelzálogra 140 K
Hazai sorsjegyre . . . 90 ;
Osztr. vörös kereszt s. j. 40 ;
Olasz vörös kereszt s. j. 33 ;
Erzsébet sorsjegyre . . . 7 ;
Fősziv . . . 10 ;
Bazilika . . . 20 ;
Magy. vörös kereszt s. j. 22 ;

A kölcsön apró részletekben törleszhető. :: Ha sorsjeggyel bárhol zálogban vannak, úgy a letételeg beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre tölemeljük. Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.

A Debreceni Kézizálog Kölcsonintézet Részv.-Társ. bankcsoportja
SIMONFFY-UTCZA 13. SZÁM.
Telefon 298. Alapítást év 1878.

Különte

Elveszett
egy kovacsolt arany kis nyaklánc. A becsületes megtaláló illő jutalom mellett vigye el Csapó-utca 44. sz. 3. lakás.

Mosodában
gallérokat 5 fillérért, ingeket mosva és vasalva 24 fillérért, kimosott ingeket 16 fillérért vasalok. Halköz 4. és Piac-utca 29. sz.

Hölgyeim!
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, málfoltot, pattanást, vimmedlit, minden bőrruhaságot az országírű ártalmatlan Matild-arkenőcs, krém és szappan okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában.
Főraktárak: Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

Poloskairást
NÁNÁSSY ISTVÁN
legsikeresebben végzi a Máv. vasutak poloska és féregirtója. Kérem 849. számú telefonon felhívni. Évi kezelést és megvizsgálásokat is végez. Levélbeli megrendeléseket kérem. Folyadék mérleg kapható. Postakert Gyár-utca 6.

Németül
ki tanítana meg rövid időn belül? Jelentkezni lehet Piac-u. 77. I. em. 6. ajtó.

Üzlet

FRISS
töltésű ásványvizek az összes Deutsch üzletekben kaphatók.

Falusi Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.
Készítek mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket

Cseplőgép
azonnali részcséplésre szállítható. — Fáti vasöntőde.

SZEGEDI PAPRIKA
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENŐ fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pézsmügyi palota. Telefon 79. sz.

Pénzt kölcsönöz magánzó 5% mellett részletes embereknél 5 évi részletfizetésre (ingatlanra is). K. O. L. K. Berlin 29., poste restante

Állás

100 koronával
honoráлом azt, ki egy négy középsikolát végzett fiatalembert 2 hónap alatt álláshoz juttat. Levelet „Szorgalmas jellegre” alatt továbbít a kiadóhivatal.

Pénztárnoknőnek
ajánlokiz megbízható leány. Eötvös-utca 16.

Kereskedelmi
végzett urileány állást keres. Cime Frank Imre uri divatkereskedőnél.

Okl. irr. tanítónő
keresek három polgárista leányhoz és egy I. realista fiához. Perfekt németül tudók mielőbb küldjék be ajánlataikat fizetés megjelölésével Goldmann Béla, Tiszabó (Jász-Nagykun-Szolnok megye). Kézimunkára nagy súly helyeztetik.

Főkönyvelő
elvállal könyvelési munkákatokat és magyar-német levelezést d. u. 6-8-ig. Cim a kiadóhivatalban.

Perfekt
magyar-német levelező, esetleg női erő, aki irodai teendőkből gyakorlat, nagyobb ipari részvénnytársaságnál alkalmazást nyer. Ajánlatok eddigi működés és igények megjelölésével „H. S.” jellegre alatt a kiadóba küldendő.

Debreczenben, a Szénavasártéren

TRABER-féle nagy higiéniai kiállítás

AZ EMBER

Kiállítás a népbetegségek és azok elleni küzdelem szemléltetésére.
Népszerű tudományos előadások 10, 11, 2, 4, 6, 8 és 9 órákor.
Az előadásokon ismertetik az egész emberi test alkatát, úgy hogy a néző megismerheti azt a csodálatos és komplikált szervezetet, mely az életfolyamatot végzi.
Nytva naponta reggel 8 órától este 10 óráig urak és hölgyek számára.
BELEPŐDÍJAK: Felnőttek az I. és II. osztályba 50 fillér. — Katonatisztek és diákok 40 fillér. Külön osztály 20 fillér. — Katonák őrmestertől lefelé 30 fillér. — Külön osztály 10 fillér.
17 éven aluliak csak az I. osztályt tekinthetik meg 30 fillérért.

Állást
keres 46 éves izr. nős ispán, 27 évig volt gazdaságban, a gazdaság minden ágában jártas, tehénészet, gömbölyű hizlalás, cukorrépa, dohánymelésben. Goldstein Adolf Hontfegyvernek u. p. Fűzességymart.

Házi
teendőkből jártaz, szorgalmas uri leány városban idősebb uri családhoz ajánlkizok, hol a főzést egészen elsajátíthatná. Levelet „Azonnali belépés” jellegre kér a kiadóhivatalba.

14 éves,
gimnáziumot végzett fiu bármilyen alkalmazást keres. Értekezhetni kolégiumban a kapussal.

Megebizható
elvált asszony olyan foglalkozást keres, ahol 3 gyermekével együtt lakhatna. Cim a kiadóhivatalban.

Ügyvadi
irodai gyakorlattal bíró leány irodai alkalmazást keres. Korodi, Piac-utca 43. sz.

10 évi
irodai gyakorlattal bíró leány megfelelő állást keres. Cserepes-u. 16.

Takarítónőnek
ajánlkizok tisztességes asszony. Nyil-u. 8.

Takarítást
vállal megbízható asszony. Hajnal-u. 22.

Gyermek
mellé egy jobb házból való leány kerestetik, németül tudó előnyben részesül. Cim a kiadóhivatalban.

Kerestetik
gyermektelen házaspár házmesternek augusztus hó 1-ére. Simonyi-ut 36. szám.

Egy óra reklámképen!

Aki ingyen akar egy órát még hozzá elegáns, precíz órákat, urak vagy hölgyek részére, válassza szerint — írjon azonnali
Üzenetben FR. SCHMIDT
Frag. Weinberge 554.

Adás-vétel

Egy
matt új ágy sodronnyal és matraccal, egy éjjeli szekrény márványplattal, ugyanitt egy négy kerekű használt kézi kocsis olcsón eladó. József kir. herceg-utca 58.

Többféle
butor eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Kis
Singer varrógép 20 koronáért eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Egy
jó hangu zongora és több használt butor eladó. Magos-u. 7.

Zománc
címűtábla megrendelhető Hoffman és Kronovitz cégnél Piac-u. 49.

Szénvignetta
ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

Irodai
berendezést veszek, Cim a kiadóhivatalban.

Befőzésre
való nemes kajszin barack kapható 1 kiló 30 fillérért Széchenyi-kert, Széchenyi-ut 19. sz.

Épületfa
— régi, egészséges — olcsón eladó. Bővebbet Országos Tanítói Árvaház Simonyi-ut 14-16, vagy Pick Nándor építésznel, Szentanna-u. 27.

Több
részletben kiadó kétszáz hold elsőrendű szántóföld tanyaépülettel. Cim a kiadóhivatalban.

Makulatur papros
kapható a kiadóhivatalban.

Befőttes
füvegek olcsón eladók. Cim a kiadóhivatalban.

Kapucédulák
bármilyen felirással kaphatók a kiadóhivatalban.

Most
legújabb divatu, fekete szállagra való, fekete zománcu, ezüst levelekkel és kis gyöngyökkel kirakott régi amulett olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Megvételre
keresek egy vaskasszát. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó
egy háromnegyedes iskola hegedű elegáns tokkal. Ugyanott több iskolai kotta eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Lakbérleti szabályzat
kiadó cédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóhivatalban.

ELADÓ szőlőbirtok

rajta levő lakással, :: nagy betonozott pinccel. :: Cim a kiadóhivatalban

Lakás

Egy
különböző butorozott szoba kiadó, esetleg teljes ellátással is. Magos-utca 7.

Egy
raktárt keresek. Gépeknek bérelnem. Ajánlatok Hunyadi-utca 14. szám alatt Reiszmannak.

Az Iparkamara-palotájában
az I. és II. emeleten egy-egy 5-6 szobás uri lakás kiadó. Központi vízfűtés, meleg vízellátás, lift, fürdő stb.

Kiadó
olcsóért két kisebb szoba mellékhelyiségekkel, külön udvarral augusztus 1-től. Kishegyesi-ut 15. József kir.

Kiadó
egy modern szoba, konyha, spaiz, mellékhelyiség vívezetékekkel és egy pincészoba aug. 1-re. Rákóczi-utca 56.

Kiadó
utcai különbejáratu szoba. Kossuth-u. 35.

Értesítjük a naggyémü közönséget, hogy
Villamos és Gázcillár :::
Kölcsönostályt

honosítottunk meg, mely a mai naptól kezdve a naggyémü közönség szíves rendelkezésére áll. — **KÖLCSÖN ADUNK** mindennemű villamos és gázcillárokat, asztali lámpákat igen csekély havi díjazás mellett.

Érdeklődőknek szívesen szolgálunk díjmentes költséggel. ::: Teljes tisztelettel

**Magyar Fém- és Lámpa-
árugyár R.-t. raktára**

Debreczen, Piac-utca 85. szám.
TELEFON 227.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény 3. 10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak

Egy szelvényt lehet szalenruhához 20.— K-eri, minőségű felöltőszövetet, turistalódat, selyemkamat, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert postógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha megbízhatóságát közvetlen Siegel-Imhof cég-nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentősök. Szabott, legolcsóbb árak. Országos választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ ::
ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Hunyadi-utca 17-19. sz.
(Demetrovics-palota.)

Szabad bemenet.

Minden társadalmi osztály részére megfelelő butorok !!!

Szolid árak!

Kedvező fizetési feltételek!
Telefon: 968.

Malom eladás

Kitűnő buza vidéken, a temesvári ország-
uton fekvő, 7 járatu olajmalommal kapcsola-
tos 60 lóerős szivógázmotorral hajtott
automatikus nagykövéresi „Margit“ vām-
malom hat-nyolc évi részletfizetés mellett

!!! olcsón eladó. !!!

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbérzabályzat	30 fillér
Házbér-nyugtatónyvecske	40
Házirend	40
Kapuczdula (minden helyiség részére)	10
Öves lakás bejelentési lap	10
Ismét kiadott lakás bejelentési lap	10
Epiás engedély iránti kérvény	10
Lakhatási	10 fillér

Értékesítési árakbanként kapható
HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
Könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.

PARCELLÁZÁS

Szilágy vármegyében (Bihar me-
gye szélén, margitta—szilágy-
somlyói vasutvonal mentén) :::
Kémer nagyközség határában
fekvő br. Bánffy-féle „Aranyos-
puszta“, mintegy 3000 hold-
nyi elsőrendű szántó és ka-
száló fe-parcellázás alá ke-
rül kisebb-nagyobb darabokra.
Érdeklődők forduljanak: R. Bíró
Balázshoz, Kémer. (Szilágyom.)

ELEKTROTECHNIKAI SZAKISKOLA

LABORATORIUMMAL
ES
TANULÓMŰHELYVEL

kapcsolatos.

Műszaki iskola az összes elektrotech-
nikai szakban és Gépépitményekben.

Mindazoknak, kik elektrotechnikussokká (gyári
tisztviselőkké stb) elméletben és gyakorlatilag (2
éven belül) kiképeztetni óhajtják magukat.

Felvétetnek: 14 évtől 20 éves korig. Előkép-
zettség: megkívánatik 4 közép-, polgári, alsó-
kereskedelmi vagy ipariskola sikeres elvégzése.

Igazgatóság: POZSONY, Széchenyi-utca, ki-
vánatra ismertetést, prospektust és felvilágosítást
készítéssel nyújt.

LUBLÓFÜRDŐ

kiterjedt fonyveserdők között.

Szénsavas vasas (pezsgő) és moórüfördők.

Vasas források, főltte dusak szénsavban, ivó-
fürdő- és te-
rületi gyógymód. Kitűnő hatású vérszegénység-
nél, az ideg-
rendszer idült bántalmánál, szívbántalmánál, általános gyen-
geség-
nél, súlyos betegségek, testi és szellemi túlerőltetés után,
különösen pedig női bajoknál. Pormentes, védett fekvés (556
m.) Állandó fürdőorvos Dr. Orffy Lajos budapesti nőorvos.
Kényelmes modern lakások. A vendéglő illetve konyha
Weber E. vezetésé alatt áll. Finom konyha. Figyelmes ki-
szolgálás. — Pénzürendszér. — Posta- és távírdáállomás.

Elő- és utóidényben tetemes árkedvezmény.

Bővebb felvilágosítással szolgál és képes prospektusokat küld
az uradalmi fürdőgondnokság Lublófürdőn (Szepes megye.)

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

„ CZÉGNÉL „
DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Napernyők

Gyermekruhák

Harisnyák

Tricók

!! nagy választékban !!

!! O L C S Ó S Z É N !!

Viszontelárusító képviselőket keresünk.

Értesítjük a t. fogyasztó közönséget, hogy a MOGYOROS-VIGYILLÓI te-
rületen adományozott kőszénbányánkat üzembe helyeztük és szénünket

ERZSÉBET darabos
ERZSÉBET akna- és
ERZSÉBET daraszén
osztályozásban forgalomba hoztuk.

Kartellen kívüli szénbányánk rendkívül kedvező fekvése és telepü-
lési viszonyai folytán a sajómenti szeneknek megfelelő minőségű sze-
nét **utólérhetlen olcsó árban** bocsájtja Borsod, Gömör, Abaujtona,
Zemplén, Sáros, Szabolcs és Hajdu megyékben a fogyasztó közönség
rendelkezésére. — — — Felvilágosítással és árajánlattal szolgál az
ERZSÉBET KŐSZÉNBÁNYATÁRSULAT ARAD.

Rakodó állomás és üzemvezetőség: **SAJÓKAZA.**

Tekintettel, hogy bányánk ma még csak korlátolt mennyiségű szenet
hoz a piacra, a cséplési idényre a szenek előjegyzendők.

Ne kössön szerződést más társulattal
míg szénünket meg nem próbálta !!!

KARTELLEN KIVÜL!

HALMÁGYI

NAGYÁRUHÁZÁBAN

NAGY NYÁRI OCCASIO

== KERETÉBEN ==

ruhák : köpenyek : pongyolák : aljak : costumök : és : bluzok
!! tetemes árleszállítással árusítatnak !!

2000 darab nyári etamin és crepe bluz
korona 3-50, 6-50, 7-90, 8-70 és 11-50

egységárak mellett adatnak el.